Mesaje de întâmpinare

,,Eu sunt copilul.Tu ţii în mâinile tale destinul meu.Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă. Dă-mi, te rog, acele lucruri care mă vor îndrepta spre fericire. Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume... (din "Child's Appeal", Mamie Gene Cole)

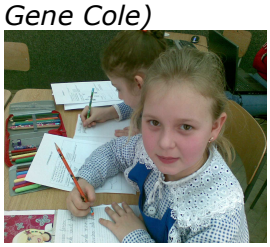

„Adevăratul DASCĂL este caracterizat prin aceea că mintea sa se mişcă în armonie cu minţile elevilor săi, trăind împreună dificultăţile şi victoriile intelectuale deopotrivă."
(J. Dewey)

Tot ceea ce ştim, credem şi gândim despre copil se reflectă în tot ceea ce facem pentru el. Cu cât ne vom apropia mai mult de el şi îl vom înţelege mai bine, cu atât vom învăţa mai multe despre ceea ce ar trebui să facem pentru a-l ajuta să crească şi să se dezvolte la nivelul întregului potenţial de care dispune.
,,În educaţie nu există reţete, există experienţă acumulată, idei, teorii bazate pe cercetări noi, practici confirmate care şi-au demonstrat în timp eficienţa, valori, principii, reguli. Succesul educaţiei se bazează pe adaptarea demersului educaţional la nevoile individuale ale fiecărui copil."

Învăţarea continuă…
„Analfabetul secolului XXI nu va fi acela care nu poate citi şi scrie, ci acela care nu poate învăţa, care nu poate să uite ceea ce a învăţat în mod voit şi care nu poate reînvăţa."
Alvin Toffler, futurolog American

Adesea ne gândim şi ne analizăm propria viaţă, în funcţie de realizări. La această analiză ne obligă, de cele mai multe ori, societatea şi şcoala. O orientare pe proces, ,,Cum să fac asta?", în loc de, ,,Pot să fac asta?", ne pune în situaţia de a evalua şi de a adopta etapele care ne permit să facem schimbările şi modificările care duc la rezultate mai bune. Motivaţia intrinsecă pentru a gândi mai bine şi a deveni o persoană de suces reprezintă cheia pentru învăţarea de-a lungul întregii vieţi. Oamenii cu această deprindere mentală întreprind tot timpul proiecte noi şi învaţă noi abilităţi. Deşi pot fi siguri de punctul lor de vedere asupra unui subiect, ei nu sunt niciodată foarte siguri că nu vor descoperi noi informaţii şi că nu-şi vor schimba punctele de vedere. Ei văd în probleme oportunităţi de a învăţa şi de a continua să practice toate deprinderile mentale pe durata întregii vieţi.

Vă invit să descoperim împreună caracteristicile persoanelor care manifestă acele deprinderi mentale care le fac să gândească bine.

Prof.metodist Maria Borsan

Management Educational, Leadership, Formare

prof. metodist CCD Mureş
Maria Borşan

Succesul educaţiei se bazează pe adaptarea demersului educaţional la nevoile individuale ale fiecărui individ. Ideea centrală este aceea că fiecare copil este unic, iar unicitatea lui reprezintă punctul de plecare în toate deciziile luate cu scopul primordial de a-l ajuta să se dezvolte pe deplin...>>> mai departe

MANAGER vs LEADER şi MANAGEMENTUL SCHIMBĂRII

prof. Olimpia Mioara Godja

Managementul educaţional este o concepţie integrativ explicită, o atitudine, o metodologie de acţiune orientată spre obţinerea succesului în educaţie, cuprinzând un ansamblu de principii şi funcţii, de norme şi metode de conducere prin intermediul cărora se asigură realizarea obiectivelor sistemului educativ[1]. ...>>> mai departe

[1] cf.Joiţa, Elena, Management educaţional. Profesorul-manager: roluri si metodologie, Ed. Polirom, Iasi, 2000

% Profesori si elevi, parteneri în învăţare!

prof. metodist CCD Mureş
Maria Borşan

Predarea pe bază de proiecte reprezintă un model inovativ care implică în mod direct şi eficient elevii în procesul de învăţare.

Avantajele esenţiale pe care le oferă metoda proiectului în predarea unei unitate de învăţare sunt: ...>>> mai departe

Managing the differentiated classroom

prof. metodist CCD Mureş
Mariana Farcaş

How to cope with the needs of all learners? Ironically, schools have been built on the assumption that all students should be treated more or less alike. Students are simply categorized by their ages. A school year is the same length for all learners. Schools generally adopt a single textbook, and give students a single test at the end of designated marking periods. Teachers use the same grading system for all students of a given age and grade, whatever their starting point at the beginning of the year. But students are different...>>> mai departe

Programele de acţiune comunitară, o oportunitate de învăţare

prof. Iolanda Cătinean

Societatea de azi este în continuă schimbare. Şcoala din zilele noastre nu mai cere elevului doar cunoştinţe teoretice şi profesionale, ea cere şi abilitatea de a trăi împreună cu ceilalţi într-o comunitate unită şi solitară. Pe această direcţie nouă se înscriu şi acţiunile comunitare. Fiecare comunitate are necesităţile ei. Aceste necesităţi pot fi emoţionale, sociale, materiale, financiare, spirituale, etc. La fel ca şi fiecare comunitate, fiecare individ are necesităţi. Unele dintre acestea sunt aceleaşi pentru fiecare persoană, altele sunt diferite şi speciale...>>> mai departe

REFLECŢIE ASUPRA UNEI LECŢII

prof. metodist CCD Mureş
Szancsali Elena-Anişoara

Lecţia: Separarea substanţelor din amestecuri, Chimie, clasa a VII-a

O planificare a activităţii reflective, la nivelul unei lecţii, poate fi elaborată începând cu etapa familiarizării, urmând structurarea şi apoi etapa de aplicare. Pentru îmbunătăţirea actului de predare este esenţială evaluarea eficienţei activităţii, proces care se desfăşoară practicând exerciţiul de reflectare şi auto-evaluare. Evaluarea şi îmbunătăţirea calităţii sunt momente ale aceluiaşi proces, care se desfăşoară continuu...>>> mai departe

Filă de Istorie

prof. Olimpia Mioara Godja

Unirea Munteniei cu Moldova, înfăptuită la 24 ianuarie 1859, reprezintă actul politic care stă la baza României moderne şi a

SCRISOAREA COPILULUI PENTRU PĂRINŢII SĂI

(,,Ghid de bune practici pentru educaţia timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani")

Comportamentul uman - spectacol stradal între ridicol şi grandoare!

prof. Dorina Iosif

Societatea civilizată presupune convieţuirea indivizilor în micro-societăţi, ce secretă, inevitabil obiceiuri, limbă, putere publică. Simţim cum fiecărei

formării naţiunii române. După revoluţia din 1848, Unirea a devenit problema centrală, dominantă, a vieţii politice româneşti, punând în mişcare toate păturile sociale. Generaţia care a înfăptuit marele ideal al Unirii din 1859 şi care înfăptuise revoluţia de la 1848 avea în frunte înflăcăraţi patrioţi,ca...>>> mai departe

Mânuţele mele sunt încă mici, de aceea nu te aştepta la perfecţiune când fac patul, când pictez sau când arunc mingea. Treaba pe care am făcut-o eu, te rog să nu o faci încă o dată. Voi simţi că nu am făcut faţă aşteptărilor tale. Încearcă să iei partea bună din tot ceea ce fac; bucură-te că m-am chinuit să mă închei singur la bluziţă, chiar dacă m-am încheiat greşit, fii mândru că m-am chinuit singur la pantofiori, chiar dacă n-a ieşit decât un nod...>>> mai departe

micro-societăţi îi corespunde o formă de memorie specifică dependentă de memoria genetică şi memoria individuală, prin care manifestăm un tip de comportament.
Chiar dacă încă de la naştere, individul se află în prezenţa unui corp de tradiţii proprii etniei sale şi încă din copilărie între el şi organismul social se angajează un dialog în planuri variate care ţin de rutină, supravieţuire şi progres... >>> mai departe

Învăţământ sau/şi iniţiere

Marius IOSIF

În conştiinţa postmodernă nu mai există loc şi timp pentru ceea ce în vremuri străvechi se vădea esenţial în formarea omului. Educat şi instruit pentru a sluji organismului social, individul uman tinde să se confunde, mai mult sau mai puţin cu funcţia sa şi mai rămâne doar angoasa ca semn al unei neîmpliniri lăuntrice, angoasă ce, din punct de vedere social, e privită ca o disfuncţionalitate care se cuvine operată asemeni unui apendice infectat. Nu ne-am îndepărtat, cu totul, de esenţial în această lume ce devine, pe zi ce trece, o lume de circuite în care individualitatea este interconectată asemeni unui dispozitiv electronic ?... mai departe

DIDACTICA JURNALULUI. ASPECTE POIETICE, TEMATICE, DISCURSIVE

Profesor Raţiu Bogdan, Liceul Teoretic „Bolyai Farkas", Tg-Mures

Consideraţii asupra includerii jurnalului în unitatea de învăţare
Articolul de faţă are ca subiect abordarea jurnalului la clasă sub forma de document poietic, luând ca reper clasa a XI-a, unitatea de conţinut Orientări tematice în romanul interbelic, aria tematică- Romanul experienţei, aplicaţie pe Maitreyi de Mircea Eliade şi sub aspect tematic şi discursiv la clasa a XII-a unitatea Literatura de frontieră.
Jurnalul utilizat ca text-suport pentru clasa a XI-a este al lui Mircea Eliade, iar pentru următorul an de studiu este al Monicăi Lovinescu... mai departe

Schimbare de paradigmă, în societatea cunoaşterii

Maria Borsan Master_Teacher Intel_Teach

Dezvoltarea intensivă a tehnologiilor a făcut ca potenţialul lor să crească într-un ritm care a depăşit şi cele mai optimiste prognoze şi în acelaşi timp ele să devină larg accesibile. Factorul limitativ în dezvoltare va fi legat din ce

în ce mai mult de cunoaştere, de capacitatea (umană) de asimilare şi dezvoltare a acestor tehnologii, de utilizare a acestora în noi domenii de activitate, pentru noi produse şi servicii. Acest aspect conduce la ideea că este nevoie de îmbunătăţirea calităţii pregătirii omului... mai departe

Management Educational, Leadership, Formare

prof. metodist CCD Mureş Maria Borşan

„Nu da povaţă celui ce nu ţi-o cere, căci nu te ascultă. Înseteză-l întâi. Pune-l în situaţia de a ţi-o cere. Şi pe urmă spune-i când ai de spus ceva."
Constantin Noica, Jurnal filozofic

Succesul educaţiei se bazează pe adaptarea demersului educaţional la nevoile individuale ale fiecărui individ. Ideea centrală este aceea că fiecare copil este unic, iar unicitatea lui reprezintă punctul de plecare în toate deciziile luate cu scopul primordial de a-l ajuta să se dezvolte pe deplin.

Trăim în vremuri exponenţiale. Viitorul apropiat aduce în mod inevitabil multiple schimbări de substanţă şi de anvergură în ceea ce priveşte filosofia şi practica managerială de la nivelul sistemului şi a şcolii româneşti.

Sursele care determină nevoia de schimbare, sunt multiple. Acestea vin atât din interiorul cât şi din exteriorul şcolii ca instituţie, menită să înveţe şi să autoînveţe continuu. Sursele schimbării sunt structurate ca urmare a presiunii comunitare locale sau a celei exercitate de la nivel regional, naţional, European şi sunt alimentate de noile evoluţii sociale, economice, politice etc. Efectul cumulat al acestor presiuni şi direcţii de reformă induce în mod inevitabil la un management schimbat, la o nouă viziune asupra conducerii şcolii, care să fie restructurată, flexibilă, colaborativă.

Generaţiile de copii care sunt acum pe băncile şcolii trebuie să facă faţă în viitor, unor noi provocări, diferite de cele în care sunt pregătiţi. Noi medii de comunicare în masă, nanotehnologii, securitate, fluxul informatiei tehnice (care se dublează la 70 de ore) tehnologia modernă. Predicţiile arată că in momentul în care copii născuţi în 2007 vor împlini vârsta de 6 ani, capacităţile computerului le vor depaşi pe cele ale creierului uman. Ce înseamnă toate acestea? O nouă viziune şi misiune a şcolii.

Pot răspunde factorii decidenţi din sistemul educaţional la întrebarea:,,Cum procedaţi ca elevii să devină culţi în secolul XXI şi să se poată bucura de educaţia pe care o primesc? Ce pregătire şi ce resurse educaţionale furnizaţi astfel încât elevii de acum să devină oameni de success într-o lume bazată pe economia cunoaşterii, într-o societate a cunoaşterii?

Prin urmare schimbarea în educaţie, este impusă, dar în acelaşi timp şi facilitată de procesul globalizării, avansul către societatea cunoaşterii, nevoia de învăţare pe tot parcursul vieţii. Generaţiile actuale au nevoie de un alt tip de management al resurselor şi al comunicării diferit faţă de cel de până acum. Cunoaşterea-este informaţie cu înţeles şi informaţie care acţionează. De aceea societatea cunoaşterii nu este posibilă decât grefată pe societatea informaţională şi nu poate fi separată de aceasta. Potrivit teoriilor lui L.Prusak, ideea de cunoaştere ,,nu este un stoc, ci un flux" în care se îmbină creativitatea şi experienţa indivizilor, iar ,,cunoaşterea nu poate fi măsurată, ci numai efectele ei".

Prin urmare, este cert ca noul tip de management educaţional impus de schimbările actuale ale societăţii nu poate să ignore filosofia şi practica despre leadership în educaţie.
Leadershipul educaţional tinde să devină o condiţie esenţială pentru progresul sistemului, pentru plasarea pe o direcţie clară, eficientă. În acest sens se impune formularea unor motivaţii fundamentale.

Procesul de descentralizare a sistemului de învăţământ solicită un leadership puternic. Prin complexitatea, amploarea şi seriozitatea acţiunilor subsumate, descentralizarea, este factorul esenţial de restructurare a funcţiei manageriale, de redimensionare a sa. Cele două procese se determină şi se definesc reciproc, şi asta, pentru că descentralizarea presupune în mod necesar o redistribuire a autorităţii decizionale şi a răspunderii publice pentru funcţii educaţionale specifice, de la nivel central către nivelul

local. Scopurile sale nu pot fi atinse dacă şcoala nu îşi întăreşte capacitatea educaţională pentru a-şi asuma un rol decizional lărgit, responsabil. Acest lucru presupune câteva elemente clare: construirea unui management care să democratizeze viaţa şcolii, să favorizeze asumarea responsabilă a deciziilor privind calitatea procesului instructiv-educativ şi a condiţiilor de realizare a acestuia, creşterea gradului de responsabilizare a comunităţii locale şi a şcolii, restructurarea echilibrului între autoritate şi responsabilitate.

În acelaşi timp, descentralizarea presupune trecerea de la o cultură a conducerii centrată pe proceduri, pe funcţionalitatea şcolii ca scop în sine, la o abordare strategică. Acest lucru înseamnă în acelaşi timp, şi o răsturnare a piramidei conducerii de la administrativ spre leadership, de la un management orientat spre interiorul şcolii la o abordare comunitară, colaborativă, de perspectivă.

Multiplele acţiuni şi cercetări derulate în perioada 2005-2010, în calitate de mentor de dezvoltare profesională în cadrul unor proiecte strategice finantate prin Banca Mondială si FSE, am constatat că şcolile bune, au în comun calităţile de lider ale directorului al cărui management pune accent pe colaborare şi conlucrare, pe lucrul în echipă, implicare, participare şi inovare, fiecare dezvoltându-se la cel mai bun nivel al său.

Într-un management eficient, de cele mai multe ori, decizia optimă poate fi identificată numai după consultarea şi implicarea în procesul decizional a părţilor interesate. La nivelul şcolii, părţile interesate fiind elevii, părinţii, administraţia locală, angajatorii şi alte grupuri şi instituţii.

Practicile de management si leadership creează mediul propice pentru a atinge performanţe, esenţial pentru ca o unitate de învăţământ să aibă succes. Astfel, instituţia răspunde la întrebările „de ce?" şi „cum?", inspiră angajaţii să acţioneze şi clarifică rezultatele aşteptate, se concentrează asupra strategiei şi asigură o funcţionare eficientă, este deschisă către soluţii şi îmbunătăţiri majore, respectă diversitatea, identifică responsabilităţile individuale înţelege că atingerea performanţelor şi împlinirea individuală sunt interdependente şi creează un mediu propice pentru amândouă.

Aşezarea fiecărei instituţii şcolare pe coordonatele unor performanţe ridicate şi asigurarea unei educaţii de bună calitate pentru toţii copiii şi tinerii depinde în mare măsură de competenţa cadrelor didactice ce activează în sistem. De aceea, formarea şi perfecţionarea resurselor umane devine un factor foarte important, care trebuie să preocupe permanent.

Societatea românească are mari aşteptări de la factorii decidenţi ai sistemului educaţional şi de la cei care promovează şi implementează politici educaţionale.

MANAGER vs LEADER şi MANAGEMENTUL SCHIMBĂRII

prof. Olimpia Mioara Godja

Managementul educaţional este o concepţie integrativ explicită, o atitudine, o metodologie de acţiune orientată spre obţinerea succesului în educaţie, cuprinzând un ansamblu de principii şi funcţii, de norme şi metode de conducere prin intermediul cărora se asigură realizarea obiectivelor sistemului educativ[1]. Valoarea produsului educaţional ca mod de a satisface o nevoie depinde de cererea venită din partea societăţii, a părinţilor, a elevilor, aceştia devenind clienţii instituţiilor şcolare. Clienţii sunt sensibili la reputaţia şcolii, serviciul oferit, şansa de a avea un rezultat de succes. Aceste aşteptări subiective sunt determinate de percepţia clienţilor, de valorile lor, de asocierea cu utilitatea lor sau de modul în care produsul educaţional iese în întâmpinarea nevoilor clienţilor. Imaginea instituţiei şcolare depinde, printre altele de buna gestionare a resurselor umane. Astfel managementul schimbării începe de la pregătirii cadrelor didactice şi flexibilitatea acestora faţă de schimbare.

Obiectivelor concrete ale sistemelor de educaţie şi formare menţionează, pe primul loc în lista de prioritaţi, cresterea calităţii şi eficienţei sistemelor de educaţie şi formare din Uniunea Europeană şi îmbunătăţirea programelor de formare iniţială şi continuă a cadrelor didactice, cu următoarele elemente fundamentale: sprijinirea adecvată a cadrelor didactice şi a formatorilor astfel încât să poată răspunde provocărilor societăţii bazate pe cunoaştere; formarea abilităţilor şi competenţelor în domeniul TIC; asigurarea accesului pentru toţi la noile tehnologii[2].

Şcoala este o organizaţie în care atmosfera climatică din instituţie constituie o variabilă esenţială care influenţează calitatea activităţii sale. Stilul de conducere este în corelaţie evidenta cu climatul din şcoală. Nu există nici un stil universal eficient de conducere, deoarece situaţiile de conducere şi contexte organizaţionale sunt extrem de diverse şi schimbatoare. Stilul de conducere trebuie să fie deopotrivă flexibil şi dinamic, necesitând dezvoltarea abilităţilor de către un program de formare coerent destinat managerilor de şcoli. Şcoala a devenit o organizaţie din ce în ce mai complexă, care are nevoie de gestionare specializată. Eficacitatea unui manager nu depinde de capacitatea sa de construcţie a propriei cariere, ci se bazează pe implicarea, specificitatea şi participarea unui număr de persoane la obţinerea performanţelor instituţiei.

Prima caracteristică a unui manager pe care trebuie să o posede, nu are nicio legătură cu formarea profesională, ci este flexibilitatea. Este în acelaşi timp conceptor al programelor de formare, proiectant al programelor; organizator al acestora, facilitator al procesului de învăţare, evaluator al competenţelor participanţilor la formare; este o persoana care învaţă pe tot parcursul carierei profesionale. Managerul devine astfel un leader, care încurajează schimbarea, noutatea.

Un bun leadership trebuie să îndeplinească urmatoarele abilităţi: viziunea asupra viitorului organizaţiei, inspiraţie pentru utilizarea resurselor ei, strategii variate adaptate conform cerinţelor SWOT; folosirea aspectelor social-afective, luarea şi aplicarea ştiinţifică a deciziilor, respectarea normelor etice, valorificarea iniţiativelor şi priorităţilor[3].

Leaderul (liderul) se concentrează pe obţinerea de înaltă performanţă, iar succesul implică încurajarea cooperării, mai degrabă decât concurenţa sau realizare personală. Stilul autoritar scurtează timpul pentru luarea deciziilor, dar creşte probabilitatea de apariţie a deciziilor incorecte, în timp ce stilul democratic, uneori, întârzie procesul decizional, dar probabilitatea deciziilor de a fi corecte este mult mai mare[4].

Un pas important în dezvoltarea culturii organizaţionale şi conducerii instituţiilor şcolare este de a ajuta administratorii, directorii şi comisiile să înţeleagă cine sunt, care este viziunea lor asupra viitorului, ce valori promovează societatea, precum şi modul în care comportamentul lor afectează instituţia şcolară. Acest aspect critic al schimbării conducerii implică o schimbare de la interior spre exterior. Calităţile unui lider sunt bazate pe curaj, angajament, empatie, calităţi care dezvoltă şi susţin cultura organizaţională şi încurajează managementul schimbării.

În condiţiile reformei în educaţie, managementul schimbării trebuie să fie prima prioritate a managerului educaţional. Astfel, dacă directorul manager, gestionează schimbările şi comunică în permanenţă pentru a pregăti introducerea instituţiei în procesul de schimbare, aceasta schimbare va avea succes. De ce? Pentru că fiecare nouă schimbare este percepută ca o problemă, un stres suplimentar, chiar dacă, în final, se dovedeste a fi

oportună, ceea ce duce la creşterea eficacităţii şi calităţii educaţiei. În această situaţie managerul şcolar devine un adevarat lider prin gestionarea eficientă a managementului schimbării.

Bibliografie de specialitate

1.Gunter, H., Critical approaches to leadership in education, 2001, www. literacy.unisa.edu.au/jee/papers/JEEVol2No2/200149.pdf.
2. Istrate Olimpius, Formarea cadrelor didactice în utilizarea noilor tehnologii pentru educaţie, Conferinţa Naţionala de Învaţamânt Virtual, ediţia a VI-a, 2008
3. Joiţa, Elena, Metodologia educaţiei. Schimbari de paradigme, Ed. Institutul European, Iasi, 2010.
4. Joiţa, Elena, Management educaţional. Profesorul-manager: roluri si metodologie, Ed.Polirom, Iasi, 2000
5. Neculai Stanciu Roxana Mihaela Stanciu, Elemente de management educaţional, Buzau, 2007
6.Quinn,A.,J.,SchoolLeadership.Culture,andTeacherStress.Implicationsforstudents,2001,http ://www4.gu.edu.au:8080/adtroot/uploads/approved/adtQGU20060308.095357/public/02W hole.pdf

---

[1] cf.Joiţa, Elena, Management educaţional. Profesorul-manager: roluri si metodologie, Ed. Polirom, Iasi, 2000
[2] cf. Olimpus Istrate, Formarea cadrelor didactice în utilizarea noilor tehnologii pentru educaţie, Conferinţa Naţionala de Învaţamânt Virtual, ediţia a VI-a, 2008
[3] cf. Neculai Stanciu Roxana Mihaela Stanciu, Elemente de management educaţional, Buzau, 2007
[4] Cf.Quinn,A.,J.,SchoolLeadership.Culture,andTeacherStress.Implicationsfor students, 2001

% Profesori si elevi, parteneri în învăţare!

prof. metodist CCD Mureş Maria Borşan

Predarea pe bază de proiecte reprezintă un model inovativ care implică în mod direct şi eficient elevii în procesul de învăţare.

Avantajele esenţiale pe care le oferă metoda proiectului în predarea unei unitate de învăţare sunt:

☐ Sherringul de resurse presupune accesul la materiale într-un mediu virtual ;
☐ Este favorizată dezvoltarea unei gândiri transdisciplinare ;
☐ Utilizarea tehnologiei dezvoltă creativitatea, capacitatea de a cerceta o temă dată, spiritul de lucru în echipă, gândirea critică şi favorizeză schimbul de idei.
☐ Sunt dezvoltate abilităţi ale gândirii de nivel superior (analiza, sinteza, evaluarea) ;
☐ Unităţile de învăţare bazate pe proiect includ strategii instrucţionale variate care măresc gradul de implicare al elevilor şi responsabilitata acestora, îmbunătăţind stilul propriu de învăţare ;
☐ Metodele utilizate facilitează legătura dintre standardele de conţinut, obiective şi viaţa reală deorece proiectul se bazează pe obiective aliniate standardelor specifice. Obiectivele predarii prin proiecte urmăresc dezvoltarea unor competenţe specifice secolului XXI.
☐ Sunt utilizate tipuri de evaluări multiple şi continue, instrumente şi metode care dau posibilitatea elevului să demonstreze potenţialul si nivelul de cunoştinţe pe care îl are.

Învăţarea prin proiecte presupune coordonarea, organizarea si facilitarea învăţării. Are loc predominant prin formare de competenţe şi deprinderi practice, prin cooperare, iar elevii exprimă puncte de vedere proprii, realizează un schimb de idei cu ceilalţi, argumentează, pun şi îşi pun întrebări cu scopul de a înţelege, cooperează în rezolvarea problemelor şi a sarcinilor de lucru . Învăţarea devine autentică deoarece sunt valorificate cunoştinţele şi experientele anterioare, iar gândirea şi creativitate sunt stimulate de ocaziile ce permit promovarea şi rezolvarea unor sarcini de lucru autentice. Personalitatea şi contribuţia fiecăruia sunt recunoscute în lecţie.

Managing the differentiated classroom

prof. metodist CCD Mureş Mariana Farcaş

How to cope with the needs of all learners? Ironically, schools have been built on the assumption that all students should be treated more or less alike. Students are simply categorized by their ages. A school year is the same length for all learners. Schools generally adopt a single textbook, and give students a single test at the end of designated marking periods. Teachers use the same grading system for all students of a given age and grade, whatever their starting point at the beginning of the year. But students are different. They differ in experience, readiness, interests, intelligences, language, culture, gender and mode of learning. And while we, as educators, have been intrigued and challenged by this diversity, we have not adequately responded to student differences.

Instead we tend to rely on the approach where every student is expected to read the same textbook, do the same lesson activity, work at the same pace, do the same homework, and take the same test. Typically, the result is frustration on the part of many students, those who find the work to be unchallenging and therefore boring, those who find the work too challenging, and those whose learning styles or intelligence strengths are not addressed. And there is frustration on the part of teachers because they are not reaching every student. In their search to create challenging and engaging learning for their students, many teachers have discovered that they can better meet the diverse needs of their students by differentiating instruction.

Why differentiated learning?

Students already come to school differentiated. It just makes sense for schools to differentiate instruction in response to them. The challenge, then, for educators is to ensure that the needs of all learners in their classrooms are equally valued and served and to make modifications for students rather than assume students must modify themselves to fit the curriculum.

Differentiation addresses the needs of struggling and advanced learners. It addresses the needs of students for whom the language spoken at school is a second language and students who have strong learning style preferences. It addresses gender differences and cultural differences. Differentiation is about high-quality performance for all individuals and giving students the opportunity to develop their particular strengths.

Definition

Differentiation is defined in various ways, but is usually regarded as addressing differences in students by offering aims, measures, content, support material, aids and guidance, tasks or methods of teaching which are different for each student (or group of students) according to his or her personality, culture, habits, profile of learning, level of mastery of the language, degree of motivation and of autonomy, interests, aims, needs, and abilities.

Essentially, the aim of differentiating instruction is to maximize each student's growth by meeting each student where he or she is and helping them to progress.

Carol Ann Tomlinson (Tomlinson, 1999) identifies four characteristics that shape teaching and learning in an effective differentiated classroom.

a. Instruction is concept focused and principle driven. All students have the opportunity to explore and apply the key concepts of the subject being studied and come to understand the key principles on which the study is based.

b. On-going assessment of student readiness and growth are built into the curriculum. Teachers don't assume that all students need a given task or segment of study, but continuously assess student readiness and interest, providing support when students need additional guidance, and extending student exploration when indications are that a student or group of students is ready to move ahead.

c. Flexible grouping is consistently used. In a differentiated class, students work in many patterns. Sometimes they work alone, sometimes in pairs, sometimes in groups. This doesn't mean that whole-group instruction is ruled out completely.

In a differentiated classroom, the teacher may decide to use it, for example, for introducing new ideas, when planning, or for sharing learning outcomes.

d. Students are active explorers. – Teachers guide the exploration. Because varied activities often occur simultaneously in a differentiated classroom, the teacher works more as a guide or facilitator of learning than as a dispenser of information. Students must learn to be responsible for their own work. Not only does such student-centredness give students more

ownership of their learning, but it also facilitates the important adolescent learning goal of growing independence in thought, planning, and evaluation.
4. How does it work?
Teachers generally agree with the rationale of differentiated instruction, and recognize a need to adjust their teaching strategies to more efficiently meet the needs of diverse learners. However, translating theory into specific classroom practice often presents formidable obstacles for teachers. So what happens in a differentiated classroom?
Students and teachers:
• continually work to accept and appreciate one another's similarities and differences;
• collaborate in setting class and individual goals;
• use time in a flexible way.
Students:
• use essential skills to address open-ended problems designed to help them make sense of key concepts and principles;
• work as collaborators with classmates and the teacher;
• work in a variety of group configurations, as well as independently.
Teachers:
• try to find out all they can about their students' current readiness, interests, and learning profiles; • develop pre-assessment tools to determine what individual students might already know, and to identify the students who need more support and those who can leap forward;
• use what they learn about students to provide varied learning options and experiences to ensure appropriate challenge for students at varied readiness levels;
• encourage students to understand their own learning preferences;
• often give students choices about topics of study, ways of learning, modes of expression, and working conditions;
• present information in varied ways, for example, orally, visually, or through demonstration;
• are primarily coordinators of time, space, and activities rather than providers of information;
• design homework to extend the individual's understanding and skill level;
• offer varied assessment options, for example, portfolios, authentic problems to solve, oral presentations, and tests.
Conclusions
Meeting the needs of diverse learners goes beyond simply providing student choice, giving two versions of the same test or using a particular instructional strategy. It requires a fundamental shift in teachers' understandings of the roles and responsibilities of teachers and students. As differentiated learning works at its best when it is embraced by teachers of all disciplines, it is vital that all teachers receive adequate guidance, support and training in the transition from a traditional classroom to a differentiated classroom.

Bibliography
Tomlinson C. A., The Differentiated Classroom: Responding to the Needs of All Learners, Association for Supervision & Curriculum Development (1999).

Programele de acţiune comunitară, o oportunitate de învăţare

prof. Iolanda Cătinean

Societatea de azi este în continuă schimbare. Şcoala din zilele noastre nu mai cere elevului doar cunoştinţe teoretice şi profesionale, ea cere şi abilitatea de a trăi împreună cu ceilalţi într-o comunitate unită şi solitară.

Pe această direcţie nouă se înscriu şi acţiunile comunitare. Fiecare comunitate are necesităţile ei. Aceste necesităţi pot fi emoţionale, sociale, materiale, financiare, spirituale, etc. La fel ca şi fiecare comunitate, fiecare individ are necesităţi. Unele dintre acestea sunt aceleaşi pentru fiecare persoană, altele sunt diferite şi speciale.

O acţiune comunitară presupune împărtăşirea a ceea ce o persoană sau mai multe pot face pentru cei care au nevoie. Acest lucru se poate realiza sub forma unui program de acţiune comunitară, derulat de elevi sub coordonarea cadrelor didactice.

Beneficiarii acţiunilor comunitare pot fi copiii cu deficienţe, copiii cu dificultăţi de învăţare, copiii abandonaţi, bătrâni, bolnavii, etc. Persoanele care pot oferii aceste programe, în cazul nostru elevii, pot împărţii puţin din timpul lor liber cu beneficiarii, pot să-şi pună în valoare talentele şi experienţa pe care o au.

Programele de acţiune comunitară reprezintă o oportunitate de învăţare valoroasă pentru elevi. Aceasta este un tip de învăţare care nu vine prin studierea cărţilor, ci prin implicarea activă şi personală în procesul de învăţare. Reprezintă o experienţă educaţională care implică mintea, inima şi mâinile.

1. Educarea conduitei şi conştiinţei morale prin activităţi comune de arte plastice

Artele plastice sunt iubite de mai toţi elevii. Se ştie că pentru copiii cu dizabilităţi ele pot constitui o activitate terapeutică. Atunci când elevii voluntari lucrează cu elevii cu dizabilităţi, este important ca instrucţiunile care se dau să fie clare. Poate uneori este necesar să fie prezentat şi produsul final încă de la început. Este important ca materialele cu care se lucrează să fie bine alese, astfel încât copilului cu dizabilităţi să-i fie uşor să le mânuiască. Trebuie avută în vedere, în ceea ce priveşte alegerea materialului, ca acesta să poată oferii o viaţă lungă produsului obţinut. Este dezamăgitor pentru orice copil, nu doar pentru copilul cu dizabilităţi ca "munca" lui să un dureze decât câteva ore.

Un obiectiv minor, dar necesar în viaţa de zi cu zi, care poate fi atins prin aceste activităţi plastice, este încurajarea elevilor să facă ordine după ce au lucrat. Această deprindere este una sănătoasă şi evident, importantă în dezvoltarea viitorului tânăr.

Temele pot fi diverse. Ele pot fi alese din clasicele teme ale anotimpurilor, spaţiul cosmic, sărbători, oameni, măşti, desene animate, etc. Uneori elevii voluntari vor avea impresia că ei fac singuri lucrarea. Totuşi, important este că se lucrează în echipă şi că atât elevii voluntari cât şi beneficiarii activităţii se simt bine împreună.

2. Educarea conduitei şi conştiinţei morale prin activităţi comune de teatru

Teatrul reprezintă o altă activitate care aduce împreună elevii voluntari cu elevii beneficiari. Teatrul este mai greu de realizat, presupune un efort mai mare din partea cadrului didactic care îndrumă activitatea. De asemenea, "produsul final", sceneta sau piesa este consumatoare de timp, ceea ce presupune un program bine gândit şi stabilit pentru aceste activităţi. Decorul pentru scenetă sau piesa de teatru poate fi confecţionat în cadrul activităţilor plastice.

Elevii cu deficienţe doresc să practice sport împreună cu elevi cu aceeaşi deficienţă, dar şi cu alţi elevi. De exemplu, elevii nevăzători pot juca bowling, elevii aflaţi în scaune cu rotile iubesc baschetul, etc. În cadrul unei activităţi sportive comune – elevi voluntari şi beneficiari- se pot alege jocuri sportive care se pretează pentru ambele grupe şi cu siguranţă în acest caz succesul este asigurat.

3. Educarea conduitei şi conştiinţei morale prin activităţi comune de sport

Sportul este o activitate fízică care, pe lângă faptul că ajută elevii să se menţină sănătoşi, are efecte benefice şi asupra capacităţilor lor cognitive. La nivel de grup, sportul uneşte grupul, dezvoltă interacţiunea dintre elevi şi contribuie la îmbunătăţirea aptitudinilor de comunicare.

Elevii cu deficienţe doresc şi ei să facă sport, chiar dacă unii dintre elevii voluntari se îndoiesc de acest lucru. Ei sunt obişnuiţi că mediul în care trăiesc este gândit pentru persoane fără deficienţe. Realitatea ne-a demonstrat însă că elevii cu deficienţe pot opta pentru sport, pentru că doresc să fie implicate în sport.

4. Educarea conduitei şi conştiinţei morale prin activităţi comune de dans şi muzică

Dansul şi muzica sunt fără îndoială cele mai spectaculoase şi pline de fericire activităţi. Ceaikovski spunea: "Muzica un este o iluzie, ea este o revelaţie. Ea dezvăluie o frumuseţe ce nu este la îndemâna nici unei arte. Ea ne împacă cu viaţa."

Despre muzică, suflet şi arta vindecării prin muzică s-au scris puţine cărţi. Trebuie însă să ştim că muzica are dimensiuni psihologice şi valenţe terapeutice. Muzica şi dansul pot să trezească puternice emoţii din adâncurile fiinţei noastre. Muzica stabileşte nenumărate relaţii între ea şi auditori. Prin activităţile de muzică şi dans desfăşurate împreună, elevi voluntari şi beneficiari, îşi îmbunătăţesc performanţele în domeniul motricităţii, în special motricitatea fină uneori deficitară la elevii cu dizabilităţi, mai ales atunci când folosesc instrumente muzicale ca tobe, trianglu, tamburină, etc.

Acţiunile comunitare conduc la formarea conştiinţei şi conduitei morale. Cu cât această educaţie începe mai devreme, elevii noştri vor avea o mai bună pregătire din punct de vedere civic.

Aceste activităţi conduc la înzestrarea elevilor cu un set de competenţe, valori şi atitudini menite să asigure o integrare socială sănătoasă.

"Conduita morală nu înseamnă pur şi simplu exigenţa de a renunţa anume la plăcerile vieţii, ci mai degrabă interesul plin de solicitudine pe care-l depune cineva ca să făurească o soartă mai bună pentru toţi oamenii." (A. Einstein)

BIBLIOGRAFIE

1. Bunescu, V., Educaţia morală şi formare personalităţii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1991
2. Nicola, I., Tratat de pedagogie şcolara, Editura Aramis, Bucuresti, 2000, 2004
3. Piaget., J., Judecata morală la copii, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1968

REFLECŢIE ASUPRA UNEI LECŢII

prof. metodist CCD Mureş Szancsali Elena-Anişoara

Lecţia: Separarea substanţelor din amestecuri, Chimie, clasa a VII-a

Pentru îmbunătăţirea actului de predare este esenţială evaluarea eficienţei activităţii, proces care se desfăşoară practicând exerciţiul de reflectare şi auto-evaluare. Evaluarea şi îmbunătăţirea calităţii sunt momente ale aceluiaşi proces, care se desfăşoară continuu.

O planificare a activităţii reflective, la nivelul unei lecţii, poate fi elaborată începând cu etapa familiarizării, urmând structurarea şi apoi etapa de aplicare. Aceste etape ale activităţii pot fi pregătite răspunzând la unele întrebări, cum ar fi:

Familiarizare

- Cum le voi trezi elevilor curiozitatea?
- Cum îi voi face pe elevi să formuleze întrebări (probleme) şi ţeluri pentru învăţare?
- Cum vor ajunge elevii să analizeze ceea ce ştiu deja (cunoştinţele anterioare)?
- Ce conţinut voi prezenta (în calitate de profesor) şi ce conţinut va fi explorat de către elevi?
- Ce activităţi de explorare vor desfăşura elevii pentru a ajunge la înţelegerea conceptului?

Structurare

- Cum vor valorifica elevii activitatea de explorare?
- Cum vor controla (verifica) elevii propria înţelegere a conceptului?
- Cum vor valorifica elevii înţelegerea conceptului?
- Cum vor fi îndrumaţi elevii să caute informaţii suplimentare şi răspunsuri la întrebările care mai există?

Aplicare

- Cum vor folosi elevii competenţele dobândite?
- Cum voi putea verifica efectiv înţelegerea conceptului de către elevi?
- Ce aspecte ar mai trebui aprofundate?
- Ce limite / condiţii pot fi evidenţiate în procesul de aplicare a conceptului?
- Cum poate fi fructificată experienţa obţinută în abordarea altor situaţii?

Situaţia prezentată este o lecţie structurată din perspectiva gândirii critice, momentele desfăsurării lecţiei fiind: evocare (familiarizare), realizarea sensului (structurare) şi reflecţie (aplicare într-un context nou).

Un instrument puternic pentru dezvoltarea gândirii critice îl constituie interogarea elevilor de către profesor. Felul întrebărilor pe care le pune profesorul determină provocarea la nivelul gândirii elevului. Întrebările vor fi formulate astfel încât să nu limiteze gândirea elevului la o simplă reproducere sau să impună constrângeri asupra proceselor de gândire. Întrebările îi vor pune pe elevi să reflecteze, să speculeze, să reconstruiască, să-şi imagineze, să creeze sau să

aleagă un răspuns cu grijă şi astfel nivelul gândirii elevilor se optimizează, conştientizând că gândirea lor are valoare, că ei pot contribui la comunitatea ideilor şi a convingerilor, că niciodată cunoştinţele nu vor fi ceva fix, că ideile sunt maleabile, că privind problemele din puncte de vedere personale pot contribui la aflarea unor soluţii folositoare, nu doar în plan personal.

Lecţia prezentată, prin conţinutul ei, dezvoltă la elevi următoarele competenţe specifice:

- utilizarea terminologiei şi a convenţiilor ştiinţifice în scopul explicării fenomenelor fizice şi chimice studiate (1);
- clasificarea proprietăţilor substanţelor, amestecurilor şi a metodelor de separare a substanţelor după unul sau mai multe criterii (2.1.);
- utilizarea aparaturii şi a echipamentelor de laborator, pentru a studia proprietăţile şi transformările substanţelor chimice, pentru separarea substanţelor din amestecuri şi pentru prepararea unor soluţii (2.3.);
- transpunerea în limbaj specific a informaţiilor privind aplicaţiile practice ale chimiei (4);
- respectarea şi aplicarea normelor de protecţie personală în laboratorul de chimie (5).

Unitatea conţinutului lecţiei este realizată de următoarele aspecte:

- elevii au însuşite noţiunile de substanţă pură şi amestec de substanţe, de asemenea, cunosc tipurile de amestecuri întâlnite, şi vor deduce că metoda de separare va fi aleasă în funcţie de natura amestecului care trebuie separat;

- elevii cunosc definirea, clasificarea şi exemplificarea proprietăţilor substanţelor, iar în această lecţie observă că proprietăţile fizice stau la baza metodelor de separare;

- elevii cunosc ustensilele de laborator şi principalele operaţii de mânuire ale acestora şi le vor aplica în practicarea metodelor de separare pe care urmează să le înveţe în această lecţie.

***Resursele utilizate şi managementul timpului în cadrul lecţiei**:*

a) resurse informaţionale: manual, fişe de experţi şi fişe de evaluare;

b) resurse materiale: eprubete, baghete din sticlă, pahare Berzelius, pâlnii de filtrare, hârtie de filtru, spirtieră, trepied, sită cu azbest, capsulă din porţelan, cleşte din fier, amestecuri: apă + nisip, apă + sulf, apă + sare de bucătărie;

c) resurse umane: clasa cu 24 de elevi. Evocarea se va reraliza lucrând în perechi. Realizarea sensului (structurare) se face prin metoda mozaic. Elevii vor fi împărţiţi în trei grupuri casă (8+8+8), împărţirea elevilor în trei grupuri de experţi (prin numărare de la 1 la 3, conţinutul ştiinţific al lecţiei necesită doar trei experţi). Se vor obţine câte 3 experţi 1, trei experţi 2 şi câte doi experţi 3.

d) resurse procedurale: conversaţia, activitatea în perechi, munca independentă cu manualul, brainstorming, activitatea în grup, experimentul de laborator, metoda mozaic.

e) resurse de timp: 50 de minute (10 minute evocare, 35 minute realizarea sensului, 5 minute evaluarea formativă).

Evaluarea formativă, realizată prin observarea comportamentului elevilor pe tot parcursul lecţiei, prin răspunsurile date la întrebările adresate şi prin fişa de evaluare întocmită.

DESFĂŞURAREA LECŢIEI

EVOCAREA *(familiarizare)*

Metode folosite: conversaţia, activitatea în perechi, brainstorming.

Profesorul iniţiază o discuţie preliminară despre felul în care se găsesc substanţele în natură, din care elevii vor conştientiza că majoritatea substanţelor se găsesc sub formă de amestecuri. Discuţiile vor fi conduse spre conştientizarea faptului că în vederea cercetării şi utilizării lor, substanţele trebuie să fie pure, în consecinţă este necesară separarea lor din amestecuri. În următorul moment profesorul adresează întrebări despre modul în care sunt separate diferite amestecuri în gospodărie (ceaiul de plantele infuzate, cafeaua de resturile rămase din boabele măcinate, laptele de impurităţi, alcoolul din amestecul rezultat în urma fermentaţiei fructelor,...). Solicită elevilor şi alte exemple întâlnite.

Întrebări care conduc elevii la descoperirea faptului că proprietăţile fizice ale componentelor amestecului stau la baza metodelor de separare (activitate în perechi):

- De ce pot fi separate frunzele de mentă din ceai? Dacă în apa respectivă se pun, în locul frunzelor de mentă, cuburi de zahăr, mai putem să le separăm în acelaşi mod? (Solubilitatea – proprietate fizică).
- În urma fermentaţiei fructelor se obţine un amestec format în principal din apă şi alcool, două substanţe lichide. Pot fi acestea separate? Cum? Care este proprietatea care permite separarea prin fierbere urmată de condensare? Ce fel de proprietatea este temperatura de firbere?
- Ce fel de proprietăţi ale componentelor unui amestec permit separarea?

(10 minute)

REALIZAREA SENSULUI *(structurare) - METODA MOZAIC*

După împărţirea elevilor în grupurile casă şi apoi în experţi, toţi elevii citesc conţinutul lecţiei din manual, apoi se întrunesc grupurile de experţi. Profesorul explică elevilor că, în grupul de experţi, vor învăţa câte o metodă de separare, după care se reunesc în grupurile casă, unde vor preda celorlalţi colegi metoda învăţată, astfel încât toţi elevii vor învăţa întreaga lecţie.

Acum, profesorul distribuie fişele de experţi şi devine partener în învăţare şi facilitator, intervenind acolo unde va fi necesar. În acelaşi timp urmăreşte corectitudinea termenilor şi a formulărilor notate de elevi.

(15 minute)

Experţii se întorc în grupul casă şi predau metodele studiate în grupul de experţi. Profesorul urmăreşte corectitudinea transmiterii noţiunilor şi manipularea corectă a ustensilelor folosite pentru fiecare metodă de separare. Intervine cu completări şi corectează erorile care apar, verifică luarea notiţelor de către toţi elevii.

(20 minute)

REFLECŢIA *(aplicare)*

Este concepută o probă de evaluare prin care se constată în ce măsură poate utiliza elevul informaţiile achiziţionate şi care determină elevul să prelucreze în adâncime informaţia.

Elevii vor aplica, în rezolvarea punctului 1 din fişa de evaluare, cunoştinţele însuşite în timpul lecţiei şi vor fi provocaţi să aplice într-un context nou pentru soluţionarea punctului 2 din fişă şi prin căutarea răspunsurilor la întrebările adresate:

- Cum se obţine sarea din apa de mare?
- Ce rol are filtrul de aer al automobilului, dar filtrul de ulei?

(5 minute)

Fişele de experţi elaborate

Fişa de expert 1

DECANTAREA

Separaţi componentele unui amestec de apă cu nisip. Ce fel de amestec este acesta?

1. Din ce cauză, după realizarea amestecului, acesta trebuie lăsat în repaus?
2. De ce se separă cele două componente?
3. Ce condiţii trebuie să îndeplinească substanţele componente ale unui amestec pentru a putea fi separate prin decantare?
4. Cum se defineşte decantarea?
5. Care este succesiunea operaţiilor efectuate pentru a separa componentele unui amestec prin decantare?

Fişa de expert 2

FILTRAREA

Separaţi componentele unui amestec de apă cu sulf. Ce fel de amestec este acesta?

1. Amestecul de apă şi sulf se poate separa prin aceeaşi metodă ca un amestec de apă cu nisip?
2. Ce condiţii trebuie să îndeplinească substanţele componente ale unui amestec pentru a putea fi separate prin filtrare?
3. Cum se defineşte filtrarea?

4. Care este succesiunea operaţiilor efectuate pentru a separa componentele unui amestec prin filtrare?

Fişa de expert 3

CRISTALIZAREA PRIN EVAPORARE

Separaţi componentele unui amestec de apă cu sare de bucătărie. Este un amestec omogen, ca şi cel alcătuit din apă cu alcool.

1. Amestecul de apă cu alcool poate fi separat în acelaşi mod ca şi amestecul de apă cu sare?
2. Ce condiţii trebuie să îndeplinească substanţele componente ale unui amestec pentru a putea fi separate prin cristalizarea prin evaporare?
3. Cum se defineşte cristalizarea prin evaporare?
4. Care este succesiunea operaţiilor efectuate pentru a separa componentele unui amestec prin cristalizare prin evaporare?

Fişa de evaluare

1. Stabiliţi, prin săgeţi, legătura dintre amestec şi metoda prin care pot fi separate componentele amestecului:

Apă + marmură	*decantare*	*apă + zahăr*
Apă + sare	*filtrare*	*alcool + nisip*
Apă + mâl	*cristalizare*	*apă + piatră vânătă*

2. Propuneţi o metodă de separare a unui amestec de apă cu ulei?

REFLECŢIA *(după desfăşurarea lecţiei)*

Elevii:

- în timpul lecţiei elevii au fost activi, au cooperat, au căutat şi formulat răspunsuri şi exemple;

- elevii au analizat răspunsurile colegilor şi au intervenit cu completări şi corectarea greşelilor apărute (în identificarea tipului de amestec, în denumirea unor ustensile, în stabilirea tipului de proprietate);

- au fost surprinşi de faptul că vor avea posibilitatea să predea o parte a lecţiei şi au dat dovadă de responsabilitate, prin felul în care au rezolvat sarcinile de lucru;

- au avut dificultăţi, în fiecare grup, privind notarea condiţiilor pe care trebuie să le îndeplinească substanţele componente ale unui amestec pentru a putea fi separate prin metoda respectivă;

- de asemenea, formularea în scris a succesiunii operaţiilor efectuate pentru a separa componentele unui amestec printr-o anumită metodă, s-a făcut cu dificultate, în manual fiind oferite indicaţiile doar prin desene;

Profesorul:

- a urmărit desfăşurarea activităţilor în grupurile de experţi;

- au fost necesare explicaţii suplimentare, în fiecare grup, privind notarea condiţiilor pe care trebuie să le îndeplinească substanţele componente ale unui amestec pentru a putea fi separate prin metoda respectivă, consider că era mai eficientă înlocuirea întrebării 2 cu sarcina: ,,Comparaţi proprietăţile fizice observabile ale substanţelor care compun amestecul";

- de asemenea, a fost insuficientă ilustrarea prin desenele din manual a realizării practice a fiecărei metode de separare, elevii având probleme cu formularea în cuvinte a sarcinilor de lucru, fiind necesare sugestii de conturare a acestora.

***EXTENSIA** (ce va mai face profesorul în continuare, în urma corectării fişelor de evaluare)*

Este necesară identificarea cauzei care a condus la alegerea metodei de separare nepotrivită şi în funcţie de rezultat se va acţiona. După greşelile comise, consider că, la punctul 1, elevii au putut să greşească din două motive:

- nu şi-au însuşit corect noţiunile (vom repeta noţiunile teoretice respective şi vom mai exemplifica)

- nu au putut identifica, mintal, amestecurile şi nu cunosc unele proprietăţi fizice ale componentelor amestecurilor respective (vom descrie componentele din amestecurile date)

Mai puţin de jumătate din elevi au răspuns corect la punctul 2, aici pot fi mai multe cauze, specifice sfârşitului de lecţie. La începutul orei următoare, profesorul va pune întrebări care să-i conducă pe elevi la identificarea categoriei în care se încadrează amestecul, după care elevii vor găsi cu uşurinţă soluţia şi va aduce completări privind aplicarea celor învăţate în situaţii noi, întâlnite în practică.

În concluzie, atitudinea reflectivă începe ca o idee teoretică ce va fi transferată în practică. Ea oferă o bază teoretică multiplelor tehnici şi strategii pe care profesorii le folosesc intuitiv şi ajută la creşterea sentimentului de profesionalism pe care profesorii trebuie să-l aibă.

Filă de Istorie

Prof. Olimpia Mioara Godja

Unirea Munteniei cu Moldova, înfăptuită la 24 ianuarie 1859, reprezintă actul politic care stă la baza României moderne şi a formării naţiunii române. După revoluţia din 1848, Unirea a devenit problema centrală, dominantă, a vieţii politice româneşti, punând în mişcare toate păturile sociale. Generaţia care a înfăptuit marele ideal al Unirii din 1859 şi care înfăptuise revoluţia de la 1848, avea în frunte înflăcăraţi patrioţi,ca: Mihail Kogălniceanu, Vasile Alecsandri, Costache Negri, Alexandru Ioan Cuza, Vasile Mălinescu, Constantin A. Rosetti, fraţii Ion şi Dim. Brătianu, Dimitrie Bolintineanu, Cezar Boliac, Nicolae Orăşanu, etc .

În cea de a doua jumătate a secolului al XIX-lea, problema românească – a Unirii şi organizării moderne a Principatelor Moldovei şi Munteniei – avea să devină o problemă internaţională, fiind inclusă, în mod oficial, pe agenda diplomaţiei europene. Din punctul de vedere al statutului juridic internaţional, cele două Principate, aflate sub suzeranitate otomană, erau socotite ca fiind parte integrantă a Imperiului Otoman şi, în acelaşi timp, sub protectorat rusesc, acesta din urmă instituit în mod oficial prin Tratatul de la Adrianopol din 14 septembrie 1829. În cursul anului 1853, s-a declanşat Războiul Crimeii, ca urmare a neînţelegerilor dintre puterile acelor vremuri, iar înfrângerea Rusiei a permis ca prin Tratatul de Pace încheiat la Paris în 1856, Principatele Române să treacă sub protecţia puterilor semnatare şi capătau dreptul de a face propuneri de reorganizare, care să se înfaptuiască ţinând cont de dorinţele românilor. Anul 1856 contextul european va fi favorabil acţiunii românilor pentru înfăptuirea unui pas important pe calea unităţii naţionale şi a modernizării. Pentru înfăptuirea Unirii s-au pronunţat Franţa, Rusia, Sardinia şi Prusia; o împotrivire netă au manifestat Turcia şi Austria . Imperiul napoleonian viza în principal consolidarea prestigiului său internaţional, dobândirea unui statut menit să asigure predominanţa sa pe continentul european, precum şi interese economice în zona Dunării şi a Mării Negre. Pe de altă parte, Prusia şi Sardinia – angrenate la rândul lor în procesul complex al realizării propriei unităţi naţionale – au secondat politica franceză în Orient . Rusia vedea în Unire un mijloc de a slăbi Imperiul otoman; Anglia era interesată în menţinerea Imperiului Otoman ca forţă opusă Rusiei; Turcia, puterea suzerană, se temea că Moldova şi Muntenia odată unite, îşi vor dobândi şi independenţa politică, aşa cum se va întâmpla după mai puţin de două decenii. Austria considera că statul naţional român ar duce la intensificarea luptei de eliberare a românilor din Transilvania, doritori să se alăture fraţilor de peste Carpaţi.

Interesele divergente ale Puterilor europene se vor dovedi greu de conciliat, fapt probat de dezbaterile Congresului de Pace de la Paris (februarie-martie 1856). Cu acel prilej, contele Walewski, ministrul de Externe francez, avea să propună –

aşa cum o făcuse anterior reprezentantul Franţei, la Conferinţa de la Viena din martie 1855 – unirea celor două Principate sub un Prinţ străin. După ample şi contradictorii dezbateri se va lua hotărârea convocării unor Adunări (Divanuri) ad-hoc, prin care românii să fie consultaţi în privinţa viitoarei lor organizări.

Românii vor da dovadă de o deosebită maturitate politică, punând Puterile garante în faţa unui fait accompli. La 5 şi 24 ianuarie 1859 principiul Unirii s-a înfăptuit prin alegerea aceluiaşi Domnitor, Alexandru Ioan Cuza, în Moldova şi, apoi, în Muntenia. Alegerea sa pe tronul Moldovei este considerată ca o victorie a ideilor unioniste şi democratice, un triumf al noului asupra vechiului, începutul unei noi epoci, de dreptate şi progres, de renaştere a naţiunii române. Reliefând întreaga semnificaţie şi importanţa actului naţional realizat, Mihail Kogălniceanu, în discursul adresat domnitorului imediat după alegere, arată că prin înălţarea lui Cuza "pe tronul lui Ştefan cel Mare s-a reînălţat însăşi naţionalitatea română... Alegându-te pe tine domn... am voit să arătăm lumei aceea ce toată ţara doreşte: la legi noi, om nou... Fii dar omul epocii; fă ca legea să înlocuiască arbitrarul! Fă ca legea să fie tare, iar tu, Măria Ta, ca domn, fii bun, fii blând; fii bun mai ales cu aceia pentru care mai toţi domnii trecuţi au fost nepăsători sau răi. Nu uita că dacă cincizeci de deputaţi te-au ales domn, însă ai să domneşti peste două milioane de oameni!"[1]

Reacţia Puterilor garante, a diplomaţiei europene, a variat în funcţie de propriile interese în sudestul Europei. Cea care a susţinut cauza românească a fost şi de această dată Franţa, deşi cercurile diplomatice de la Paris erau mult mai rezervate, pentru a nu stârni suspiciunea celorlalte Puteri garante. Oricum, opinia publică franceză, mai ales presa, a primit cu satisfacţie dubla alegere a lui Al.I. Cuza .

Manifestând prudenţă, Al. I. Cuza nu a trecut la realizarea imediată a unirii depline printr-un nou fait accompli, ci a preferat să consolideze poziţia câştigată şi să aştepte recunoaşterea dublei alegeri de către Puterile garante. De aceea, eforturile sale se vor concentra în această direcţie, fiind trimise, în lipsa agenţiilor diplomatice (atribut al statelor suverane), misiuni speciale în capitalele europene. La Constantinopol, Costache Negri va juca un rol deosebit de important, la fel de convingătoare dovedinduse misiunea lui Vasile Alecsandri la Paris, Londra şi Torino.[2]

Mai puţin cunoscut este rolul politic al lui Vasile Alecsandri, apropiat al lui Alexandru Ioan Cuza, patriot prin excelenta, care s-a dovedit a fi si un diplomat cu însusiri de invidiat. Dupa 24 ianuarie, ca ministru de externe al Moldovei , primeşte din partea domnitorului Ioan Cuza, o misie politică pe la curţile europene pentru a obţine recunoaşterea dublei alegeri pe tronurile de la Iasi şi Bucuresti, a unui principe român şi nu străin, conform Convenţiei de la Paris: "Domnule Ministru, Trebuinţa cerând ca să trimitem o persoană de încredere spre a transmite depeşe importante înaltelor curţi ale Franţei, a Marei Britanie şi a Sardiniei , am gasit de cuvinţă a-ţi încredinţa o asemenea misie delicată. Facându-ţi dar cunoscut aceasta decisie a noastră, te rog să te pregateşti a pleca îndată, după ce vei primi instrucţiunile noastre. Dumnezeu să te ţie în a sa sfântă pază. Alexandru Ioan"[3]. Ca instrucţiuni speciale doar: "Du-te şi fă cum te-or povăţui inima şi conştiinţa!"[4]. Conştiinţa l-a povăţuit într-adevăr să obţină sprijinul şi simpatia pentru cauza Unirii şi a lui Cuza la curtea regala de la Torino , la împaratul Napoleon al III-lea la Paris şi în cabinetul Foreing Office-ului londonez, căci regina Victoria a Regatului Unit nu l-a primit. Tactul şi bunul simt al diplomatului Alecsandri l-a convins pâna şi pe titularul Foreign Office-ului, distantul lord Malmersbury. După o primire rece şi o aspra critică tipic engleză la adresa colonelului Cuza şi al actului de curaj al

românilor, ce s-au abatut de la hotarârile marilor Puteri garante privind soarta noastră, ministrul englez afirma în final ca guvernul Maiestăţii Sale va da cele mai vii probe de a sa stimă şi bunăvoinţă, iar Cuza nu va fi pentru britanici doar un colonel, ci un adevarat prinţ.

Acţiunile diplomatice intreprinse de domnitorul Cuza, precum şi sprijinul Marilor Puteri Europene, au determinat Turcia şi Austria, în ultima şedinţă a Conferinţei de la Paris, să recunoască dubla alegere, fapt consemnat în protocolul din 6 septembrie 1859, iar firmanele de învestitură au fost remise la 15 şi 20 octombrie acelaşi an. Această recunoaştere a unei situaţii de fapt existente în Principate a constituit o însemnată victorie, atenţia factorilor de conducere de la Bucureşti şi Iaşi concentrându-se în direcţia realizării unităţii politico-administrative.

Bibliografie

1. Berindei Dan, Diplomaţia românească de la începuturi la proclamarea independenţei : (1821-1877), Bucureşti : Albatros,1995
2. Ciachir Nicolae, Marile puteri si România : (1856 – 1947), Bucuresti : Albatros, 1996
3.Ciupală Alin, Istoria modernă a românilor. Organizarea statului şi a sistemului instituţional, Bucureşti, Editura Tritonic, 2009
4.Giurăscu Constantin C., Viaţa şi opera lui Cuza Vodă, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1966
5. Arhiva Directiei Judetene Covasna a Arhivelor Nationale, Dos. 15/2005.
6. http://sorin-damean.blogspot.com/2010/02/diplomatia-europeana-si-unirea

---

[1] cf. Berindei Dan, Diplomaţia românească de la începuturi la proclamarea independenţei,(1821-1877) . Bucureşti : Albatros, 1995
[2] http://sorin-damean.blogspot.com/2010/02/diplomatia-europeana-si-unirea
[3] CIUPALĂ ALIN, Istoria modernă a românilor. Organizarea statului şi a sistemului instituţional, Bucureşti, Editura Tritonic, 2009
[4] cf.Arhiva Directiei Judetene Covasna a Arhivelor Nationale, Dos. 15/2005.

SCRISOAREA COPILULUI PENTRU PĂRINŢII SĂI

(,,Ghid de bune practic pentru educaţia timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani")

Mânuţele mele sunt încă mici, de aceea nu te aştepta la perfecţiune când fac patul, când pictez sau când arunc mingea. Treaba pe care am făcut-o eu, te rog să nu o faci încă o dată. Voi simţi că nu am făcut faţă aşteptărilor tale. Încearcă să iei partea bună din tot ceea ce fac; bucură-te că m-am chinuit să mă închei singur la bluziţă, chiar dacă m-am încheiat greşit, fii mândru că m-am chinuit singur la pantofiori, chiar dacă n-a ieşit decât un nod.

Picioruşele mele sunt încă mici, te rog frumos nu face paşi mari, ca să pot ţine şi eu pasul cu tine. Nu uita că sunt la început de drum. Ai răbdare cu mine. Voi învăţa totul, dar treptat, treptat. Nu mă grăbi, nu mă condamna şi nu te necăji pe mine! Lumea asta are atâtea mistere pentru mine, iar tu trebuie să îmi fi învăţător pe drumul vieţii.

Ochii mei sunt încă mici, nu au văzut lumea aşa cum ai văzut-o tu. Te rog, lasă-mă să aflu totul, fără să mă pedepseşti pentru curiozitatea mea. Şi nu mă limita inutil!

Nu te enerva când întreb prea mult, prea des şi câteodată acelaşi lucru. Eu nu cunosc lumea din jurul meu şi nici nu am pe altcineva în afară de tine să întreb. Fă-ţi, te rog, timp şi pentru mine, explicându-mi ce ştii despre lumea aceasta frumoasă şi fă asta bucuros şi plin de dragoste.

Nu te teme să îmi fixezi limite şi reguli. Sigur le voi respecta dacă eşti consecvent în aplicarea lor. Însă dacă astăzi spui una şi mâine alta, sigur voi deveni confuz şi nu voi mai ştii ce este interzis şi ce nu.

Nu mă compara mereu cu fraţii mei, cu colegii mei sau cu oricine altcineva. Sunt unic şi niciodată nu voi fi la fel ca alţii. Sigur am şi eu ceva special, fă-ţi doar putin timp şi vei vedea şi părţile mele bune.

Eu voi fi pentru multă vreme copil, lasă-mă să îmi trăiesc copilăria şi să mă bucur de ea. Nu îmi încărca programul cu tot felul de lucruri care nu sunt pentru vârsta mea. Acum lasă-mă doar să mă joc. Sufletul meu este foarte sensibil, sentimentele mele sunt încă foarte gingaşe. Nu mă face mai mic decât sunt! Fii înţelegător la greşelile şi stângăciile pe care le fac mereu. Dacă mă critici constant voi deveni stingher şi lipsit de încredere în forţele proprii. Gândeşte-te: poti să îmi critici faptele fără să mă critici ca persoană!

Respectă-mi drepturile de copil şi demnitatea. Nu mă umili şi nici nu folosi violenţa verbală sau fizică cu mine. Din asta voi învăţa numai să mă ascund de tine, să mint şi să îmi fie frică. La un comportamnet pozitiv întotdeauna voi răspunde pozitiv, deci încearcă să fi blând, iubitor şi înţelegător. Păstrează-mi sufletul curat!

Nu mă lasă să văd şi să învăţ lucruri rele. Tu eşti modelul meu. Nu mă minţi, căci o să cred că minciuna este singura cale în viaţă; nu folosi forţa, căci o să cred că forţa este ceva normal în relaţiile cu ceilalţi; nu mă critica, căci astfel voi învăţa să condamn; nu mă respinge, căci voi crede că nu mă doreşti şi aş putea începe să te urăsc pentru asta. Ajută-mă să învăţ valorile morale: adevărul, cinstea, încrederea, bunătatea, iubirea.

Tu ştii că eu vin de la Dumnezeu şi tot ce vine de la. El nu are cum să fie „bun de nimic”. Nu mă face să mă simt vinovat pentru ceea ce sunt si pentru că nu sunt aşa cum ai visat. Eu sunt copilul tău şi tu eşti părintele meu. Aşa ne-a dat Dumnezeu unul altuia. Acceptă-mă şi iubeşte-mă aşa cum sunt!

Comportamentul uman - spectacol stradal între ridicol şi grandoare!

prof. Dorina Iosif

Societatea civilizată presupune convieţuirea indivizilor în micro-societăţi, ce secretă, inevitabil obiceiuri, limbă, putere publică. Simţim cum fiecărei micro-societăţi îi corespunde o formă de memorie specifică dependentă de memoria genetică şi memoria individuală, prin care manifestăm un tip de comportament. Chiar dacă încă de la naştere, individul se află în prezenţa unui corp de tradiţii proprii etniei sale şi încă din copilărie între el şi organismul social se angajează un dialog în planuri variate care ţin de rutină, supravieţuire şi progres, acestuia i se impune un comportament social îngrădit într-o reţea de măsuri şi drepturi, într-un timp socializat şi un spaţiu umanizat. Celulă a programului colectiv, individul manifestă comportamente la diferite niveluri: fiziologic, tehnic, social, figurativ, cenzurat(dobândit, observabil) şi autentic (firesc, necenzurat). Aceste comportamente nu sunt date ereditar şi nu se realizează de la sine, ele se învaţă şi, mai mult, se cer special formate, educate.

Individul normal manifestă un comportament adaptat la realitate, în care structurile bazate pe experienţa trecută, sunt corectate, într-o manieră adecvată, de diferenţele dintre trecut şi prezent. Observăm forme de manifestare ale inteligenţei sociale, prin indivizii care învaţă mai uşor cum să se poarte într-o situaţie de viaţă neobişnuită pentru ei, urmărindu-i pe cei din jur, Strada oferă în acest context o pluralitate a formelor de expresie artistică prin care un individ semnalizează din ce micro-societatate provine, atitudinea faţă de comportamentul igienic (mental, corporal, vestimentar) exteriorizând dorinţa pentru o înfăţişare, gustul estetic, cultura, posibilităţile financiare, nevoia de a stăpâni şi de a autodetermina identitatea.

Strada încearcă să contopească cele mai variate forme ale tradiţionalismului cu modernismul cotidian pe o structură dominant estetică, multicoloră; este o realitate ce se transformă într-un spectacol, în care fiecare zi aduce cu sine ceva neobişnuit, măreţ.

Pentru observatorul din afară ce urmăreşte ca pe o scenă strada, senzaţiile tari se ţin lanţ. Mişcările oamenilor, ansambluri de actori în care recuzita se schimbă zi de zi, par să desluşească autenticitatea şi spontaneitatea prizonieratului într-o lume ambiguă.

Bucuria existenţei vacanţelor, sărbătorilor, este oarecum umbrită de discrepanţa observabilă, între conştiinţa civică şi comportamentul lingvistic, individual sau de grup.

Imprecaţiile şi injuriile se întrepătrund cu pluralitatea formelor de expresie stradală şi arhitecturală, dând stări conflictuale caracteristice.

Preocupaţi de realităţile imediate oamenii îşi poartă războaiele intime, sub masca pacifistă a convenţiilor sociale , manifestând un comportament adecvat.

În acest context, adolescenţii, tinerii, în înfruntarea cu tiparele lumii adulte, oscilând între revoltă şi dorinţa de a se supune rutinei, se luptă emoţional cu propriile aprehensiuni.

Noul sistem mediatic, creează o lume fictivă faţă de care adolescenţii reacţionează ca şi cum ar fi reală. Se creează o senzaţie de irealitate, o scufundare într-o lume factică, de operetă, râs la cutie şi false emoţii. Această ficţionalizare a realităţii ghidează comportamentul şi determină comedii de situaţie.

În aceste condiţii, reveria zilnică, lumea virtuală, creează un imperiu al fericirii individuale, în care conflictul interior se colorează cu forme afective pozitive.

Adolescentul, tânărul naiv care realizează toate doleanţele în lumea fictivă, poate foarte uşor să renunţe la efortul de a le înfăptui pe plan concret. Înfruntat cu sistemele de reguli sociale, instituţionale, adolescentul, tânărul, poate deveni agresiv în limbaj. Se creează un hău care poate duce la ratare şi renunţare la ideal. Trăim o perioadă care constă într-o expandare explozivă a cantităţii de informaţii, cunoştinţe, care se scurg sub formă de imagini, simboluri, statistici, cuvinte, sunete.

Pentru adolescentul, tânărul, nepregătit totul poate să devină descumpănitor, frunstrant chiar. Încărcat cu complexe manifestă agresivitate în limbaj. Apare situaţia înşelătoare că aşa este normal, care poate conduce la depăşirea stării de criză şi acceptarea camuflajului psihic ca mod de existenţă. Asociat în grupuri unde gregarul primează, adolescentul se vede deposedat de valorile centrale ale vieţii sale, valori cu care era obişnuit, fără ca acestea să-i fie înlocuite şi unde îşi pierde identitatea.

Acţionează în mod ridicol, uneori vulgar, întristând trecătorii, conştient că păcatele lingvistice nu se pedepsesc imediat. Ce este de făcut? În cadrul educaţiei, sistemele de simulare, ar putea să fie mai eficiente, deoarece reprezintă realitatea în mod concret, cum în cotidian este greu de perceput. Poveştile, jocurile pot să recompenseze sau să pedepsească direct, comportamentul adecvat sau neadecvat, transformând aspectele greu sesizabile într-o trăire nemijlocită.

Frumosul şi grandoarea se impun ca o necesitate spirituală a vieţii stradale în oraşele noastre, ca o coordonată a cotidianului, ce trebuie realizate prin eforturi colective.

Învăţământ sau/şi iniţiere

Marius IOSIF

În conştiinţa postmodernă nu mai există loc şi timp pentru ceea ce în vremuri străvechi se vădea esenţial în formarea omului. Educat şi instruit pentru a sluji organismului social, individul uman tinde să se confunde, mai mult sau mai puţin cu funcţia sa şi mai rămâne doar angoasa ca semn al unei neîmpliniri lăuntrice, angoasă ce, din punct de vedere social, e privită ca o disfuncţionalitate care se cuvine operată asemeni unui apendice infectat. Nu ne-am îndepărtat, cu totul, de esenţial în această lume ce devine, pe zi ce trece, o lume de circuite în care individualitatea este interconectată asemeni unui dispozitiv electronic ?

Retribalizarea umanităţii ce se realizează prin intermediul mediilor electronice nu se întemeiază pe valori ontologice, ci operaţionale, şi omului generalizat de alfabet şi de tipar pare a-i urma, algebrizat, redus la impulsuri, omul electronic. Desacralizarea umană nu se poate reduce doar la ruperea sa de valorile oral-auditive, ci ţine de aşezarea sa într-un mediu virtual în care posibilul precumpăneşte asupra realului, făcând ca individualitatea umană să se despartă tot mai mult de aspiraţiile ei intime, maculată fiind de „implantarea unor circuite" ce servesc doar organismului social.

Epoca gândirii mitice a fost cea a unei sensibilităţi ontologice care permitea osmoza între individual şi universal, naşterea, hrana, sexualitatea şi moartea fiind sacralizate, or, civilizaţia, cu logica ei producţie-consum, ne-a îndepărtat spre o existenţă în care sensibilitatea e agresată de modele şi agresată de forme. Ironiile lui Marshall McLuhan la adresa operei lui Mircea Eliade ţin de o exactitate mărginită ce expediază cu dezinvoltură esenţialul ce nu poate fi conceptualizat.

Iniţierea pare să fi reprezentat piatra de temelie a formării omului în toate societăţole tradiţionale, forţându-se prin ea depăşirea modului natural de existenţă şi accederea la valori spirituale. Dincolo de toate formele ei de realizare, iniţierea consta în supunerea neofitului unor încercări scenarizate ce avea ca urmare o mutaţie ontologică a condiţiei existenţiale a omului. În ce consta această mutaţie este un lucru pe care-l putem întrevedea, chiar dacă el se află dincolo de cuvinte. O condiţie sine qua non a ritualului de iniţiere era păstrarea secretului absolut asupra paşilor scenariului ce trebuia parcurs. A fi cu totul facil să vedem în păzirea secretului manifestarea unui spirit de castă din moment ce iniţierea era deschisă oricui, aşa cum se întâmpla la Eleusis.O explicaţie mai plauzibilă ar fi aceea că nu trebuia să se cunoască algoritmul iniţierii, fiindcă pre-vederea sa mentală ar fi dus la neîmplinirea misterului, a mutaţiei existenţiale, care presupunea trăirea directă şi neanticipativă a unei experienţe iraţionale, şi anume aceea a morţii, o coincidere a contrariilor, cu urmări purificatoare, ducând astfel la parcurgerea drumului de la eu la sine, epica magna, cum îl numeşte Poetul. Dezvăluirea secretului ar fi dus la „voalarea" conştiinţei aşa cum se întâmplă cu deschiderea copilărească a camerei fotografice la lumină. Ceea ce implica iniţierea era iluminarea, o trăire de nepus în cuvinte, prin care Fiinţa devenea evidentă omului, eliberându-l de spaimă, de posibil şi făcându-l să-şi afle temeiul real de dincolo de forme.

Rostul iniţierii a fost acela de a elibera omul de proiectivitate, de rătăcirea pe căile mentale ale posibilului, şi de a-l aşeza în prezentul real şi unic totodată, un prezent sacru. Purificare de posibil printr-o terapie ontologică, aceasta pare a fi fost iniţierea, o umplere a vidului lăuntric pe care-l generează trăirea în planul mental-verbal. Prin iniţiere se recâştiga o sensibilitate preconceptuală unitară ce dezvăluia sacralitatea trăirii în prezent. Înţelesul vieţii, aşa cum îl descoperă şi biologia genetică, nu constă într-un proiect teleologic, ci într-unul ce se împlineşte în prezent şi pentru prezent. Zen-ul care s-a ferit de un explicit împietritor,

mizează pe momente privilegiate şi banale totodată în care saltul se poate realiza instantaneu prin prăbuşirea decorurilor unui eu mental şi întâlnirea sinelui real. O completă epistemologie genetică ar trebui să cuprindă şi acest moment al devenirii conştiinţei ca renaştere în plan spiritual, renaştere pe care omul a a început de lungă vreme să o uite dacă ne gândim numai al întrebarea pe care Nicodim i-o punea lui Isus: „Cum poate omul să se nască, fiind bătrân ? oare poate să intre a doua oară în pântecele mamei sale şi să se nască ?"

„Crizele omului modern sunt în mare parte religioase, în măsura în care sunt o conştientizare a unei absenţe de sens", spunea Mircea Eliade. Lipsa de sens par să vină în primul rând din neputinţa de a comunica direct cu sine însuşi a unui om modelat de propriile-i idei şi maşini, a unui om care s-a rupt de ritmul cosmic căruia i-a luat locul cel tehnic şi, în zilele noastre, cel electronic, un ritm al gândirii calculatoare amplificate ce împinge trăirea într-un cyber-space alienant.

Fără a pleda pentru o reluare a ritualului de iniţiere sau o retragere din istorie, nu putem să nu constatăm că că vidul lăuntric coroborat cu puterea dispunând de mijloacele tehnice şi de comunicare moderne a făcut din secolul trecut un adevărat jurasic al ideologiilor, reprezentat de dictaturi pentru care popoare întregi au devenit doar terminale al gândirii lor bolnave. E greu şi impropriu de a da soluţii – ele vor fi mai degrabă spontane, cerute de împrejurări - dar e important să ştim că problema există, că deşi străveche, ea e mai actuală ca oricând, şi că, fără o respiritualizare a omului, riscăm să devenim cu toţii roboţii unui nimănui malefic.

Lipsa unei sensibilităţi spiritualizate împinge omul, tinerii mai ales, spre zona lui periferică, făcându-l să caute în senzaţii – cel mai adesea stimulate – ceea ce nu poate afla printr-o trăire lăuntrică. Pentru noi, cei care educăm, va exista mereu problema de a transmite, pe lângă cunoştinţele necesare unei profesiuni, acea stare de spirit care să ducă, prin intermediul propriei experienţe de viaţă, la o existenţă întemeiată pe valori profunde şi perene.

Schimbare de paradigmă, în societatea cunoaşterii

Maria Borsan Master_Teacher Intel_Teach

Dezvoltarea intensivă a tehnologiilor a făcut ca potenţialul lor să crească într-un ritm care a depăşit şi cele mai optimiste prognoze şi în acelaşi timp ele să devină larg accesibile. Factorul limitativ în dezvoltare va fi legat din ce în ce mai mult de cunoaştere, de capacitatea (umană) de asimilare şi dezvoltare a acestor tehnologii, de utilizare a acestora în noi domenii de activitate, pentru noi produse şi servicii. Acest aspect conduce la ideea că este nevoie de îmbunătăţirea calităţii pregătirii omului.

Pentru a înţelege în profunzime conceptul de societate bazată pe cunoaştere (knowledge society), trebuie să remarcăm faptul că acesta este utilizat în paralel cu cel de economie bazată pe cunoaştere (knowledge-based economy). Evident, cele două concepte sunt înrudite, însă nu sunt identice. Utilizarea intensivă a cunoaşterii, inclusiv generarea de cunoştinţe reprezintă esenţa unor procese care au rezultat economic. Pe de altă parte "societatea" reprezintă, evident, un cadru mai cuprinzător decât economia şi progresul spre societatea cunoaşterii va avea, dincolo de efecte economice, consecinţa unei dezvoltări depline a personalităţii umane.[1]

Memorandumul asupra învăţării permanente, adoptat la Lisabona-2000, exprimă politici şi strategii UE privind educaţia, având ca direcţie prioritară economia şi societatea bazate pe cunoaştere. Scopul acestor politici sunt: grantarea accesului universal şi continuu la învăţare, creşterea nivelului investiţiilor în resursele umane, dezvoltarea metodelor de predare-învăţare, asigurarea accesării informaţiilor despre învăţare, imbunătăţitrea modalităţilor de apreciere a participării la învăţare şi a rezultatelor acesteia. [2]

Cu toate acestea în procesul educaţional suntem in situaţia de a face faţă unor situaţii de tipul: ambianţa şcolară neprietenoasă, un climat instituţional rigid şi inconsecvent, fluctuaţii în proiectarea şi aplicarea curriculumului şcolar, supraîncărcarea generată de tot felul de cauze contradictorii. Toate acestea îndepărtează elevul de propriile sale aspiraţii, ducându-l în confuzie şi dezinteres. În acest fel, principalul motor al progresului şcolar, şi anume motivaţia pentru învăţare, este compromis.

Nevoia de schimbare

Schimbarea în educaţie, este impusă, dar în acelaşi timp şi facilitată de procese precum globalizarea, avansul către societatea cunoaşterii, nevoia de învăţare pe tot parcursul vieţii, iar generaţiile actuale au nevoie de un alt tip de management al resurselor şi al comunicării diferit faţă de cel de până acum. Cunoaşterea-este informaţie cu înţeles şi informaţie care acţionează. De aceea *societatea cunoaşterii* nu este posibilă decât grefată pe *societatea informaţională* şi nu poate fi separată de aceasta. Această stare de lucru impune procesului instructiv-educativ mutarea atenţiei dinspre profesor spre elev, iar sala de clasă nu mai este un loc in care ,,se toarnă" cunoştinţe în capul elevului pasiv, care asteaptă, asemenea unui ,,vas gol",

să fie umplut, ci devine un spaţiu unde elevii sunt implicati activ în procesul de învatare, formare şi dezvoltare. Profesorul devine mai degrabă un facilitator care antrenează, mediază, consiliază şi-i ajută pe elevi să-şi dezvolte şi evalueze înţelegerea. Una dintre cele mai importante sarcini ale profesorului fiind aceea de a formula şi pune întrebări bune.

În general, cadrele didactice se confruntă cu mari probleme în procesul de pregătire optimă a elevilor, pentru a le forma acele deprinderi necesare reuşitei, creativităţii şi productivităţii, într-un viitor pe care nu-l putem prevedea în detaliu. Foarte des auzim expresia ,,nu-mi place să învăţ", ,,mi se pare greu să învăţ şi mă plictisesc", ,, urăsc şcoala".[4]

Principalele riscuri pentru învăţare pot fi sintetizate sumar prin:

Lipsa încrederii în sine- trebuie notat că acest lucru poate submina eforturile educatorului şi conduce invariabil la eşec în învăţare. Mai trebuie adăugat că lipsa stimei de sine se manifestă deseori complex, prin comportamente exagerate, care încearcă afirmarea violentă a punctelor de vedere pentru a balansa inconştient lipsa de încredere în propriile forţe;

Slaba motivaţie („nu are rost să învăţ", „de ce să-mi bat capul?");

Abordări educaţionale greşite- disciplinarea elevului-abordările autoritariste au efectul invers celui scontat, chiar dacă pe termen scurt par să dea rezultate mai bune. Pe termen lung este riscul ridicat ca elevul să se raporteze negativ la procesul de învăţare, compromiţându-se scopul învăţării independente, de-a lungul întregii vieţi;

Absenţa oportunităţilor de învăţare;

Potenţialul slab–foarte des este numai perceput ca fiind slab, deopotrivă de cadrul didactic sau de părinte ,,copilul ăsta nu prea poate să înveţe", sau de elev: „este prea greu", „nu pot să învăţ asta", iar eşecul apare atunci când unul sau mai mulţi dintre aceşti factori blochează învăţarea[5].

Ca un argument al nevoii de schimbare, a abordarii tradiţionale în procesul instructiv-educativ, este faptul că e imposibil de anticipat ce vor face actualii elevi de gimnaziu când vor termina liceul şi vor intra pe piaţa muncii. Greu ne putem imagina ce fel de ocupaţii noi vor apărea sau care vor fi competenţele sau abilităţile cerute de anumite ocupaţii profesionale. În Statele Unite se crede că 25% din meseriile din viitor nu există în prezent şi că cele existente acum şi care vor supravieţui vor fi considerabil diferite. Un exemplu concret, plecând de la un anunţ ,,Angajăm manipulatori lemne....", decupat dintr-un ziar local, de la oferta de joburi, pentru a înţelege modul în care indivizii sunt conştienţi sau inconştienţi de tipurile de competenţe cerute în prezent pe piaţa muncii, am solicitat atat profesorilor, cât şi elevilor să enumere câteva competenţe necesare persoanelor care au fost recrutate şi selectate pentru acel job. Evident fiecare grup a notatat ca abilitate absolut necesară forţa fizică. Abilitatea esenţială era cea computerială, deoarece tot procesul tehnologic din acea fabrică era computerizat.

În prezent, informaţia apare într-un ritm fără precedent. Mulţi estimează că în următorii zece ani, tot ceea ce ştim astăzi va constitui doar 10% din baza de cunoştinţe existentă. Mai mult, oamenii de ştiinţă sunt de acord că majoritatea lucrurilor pe care le ştim sunt valabile zece ani sau chiar mai puţin, după care devin inexacte, depăşite sau perimate, iar în prezent, volumul informaţiilor se dublează într-un interval de aproximativ 72 de ore.

În paralel cu această explozie informaţională, se desfăşoară o explozie tehnologică în domeniul transmiterii informaţiei. Cu tehnologia CD-ROM, toate bibliotecile din lume devin accesibile de acasă sau de la birou cu ajutorul unui telefon şi al unui computer.

Volumul enorm de informaţii disponibile face să devină imposibil, ba chiar ridicol, să credem că volumul de cunoştinţe acumulat în şcoală ar putea fi semnificativ în comparaţie cu totalul.

Informaţiile directe pe care le învaţă elevii nu vor reprezenta decât o fracţiune din tot ceea ce se ştie într-un domeniu şi o fracţiune foarte mică din ceea ce va trebui ca ei să ştie în cursul vieţii lor. În aceasta lume în continuă schimbare, elevii vor avea nevoie de capacitatea de a selecta informaţiile, deoarece nu sunt ,,biblioteci vii"şi prin urmare, va trebui, să înveţe în mod critic, pentru a da sens, în mod creator şi productiv, elementelor din universul informaţional.

Cercetările în domeniul psihologiei cognitive, relevă faptul că învăţarea eficientă şi de durată presupune înţelegerea sensului şi a semnificaţiei ideilor şi informaţiilor cu care se operează.

Comutarea de paradigme educaţionale

Învăţarea bazată pe proiecte este un model de instruire centrat pe elev. Predarea ,,Inteligentă"[6] aderă la principiile constructiviste de instruire şi impune o conştientizare implicită a importanţei strategiilor de stimulare a situaţiilor de învăţare care să susţină dincolo de construcţia bazei de cunoştinţe academice, antrenamentul cognitiv şi metacognitiv al elevilor, formarea de competenţe, valori şi atitudini [7]**.**

Proiectele au conexiuni cu lumea reală, iar elevii pot prezenta ceea ce au învăţat unui public real, pot face legătura cu resursele comunităţii pot apela la experţi şi îşi demonstrează cunoştinţele, competenţele şi performanţele realializate, prin prezentarea produselor.

Scopul integrării tehnologiei în instruire determină metodele şi tehnicile de lucru la clasă. Folosirea internetului, a resurselor on-line, a bibliotecilor virtuale, a comunicării on-line stimulează şi dezvoltă potenţialul cognitiv multiplu al elevilor, cooperarea, colaborarea şi comunicarea eficientă.[8]

Tehnologia sprijină şi îmbunătăţeşte procesul de învăţare. Elevii au acces la diferite tipuri de tehnologie, care sunt folosite pentru a sprijini dezvoltarea capacităţilor cognitive, a cunoştinţelor legate de conţinuturi şi crearea produselor finale. Cu ajutorul tehnologiei, elevii au un control mai mare asupra produselor finale, precum şi posibilitatea de a personaliza aceste produse. Ei pot depăşi limitele sălii de clasă colaborând cu alţi elevi aflaţi la distanţă prin, intermediul site-urilor sau prezentându-şi rezultatele învăţării cu ajutorul instrumentelor multimedia.

Reflectând la comutarea de paradigme educaţionale în societatea cunoaşterii, în care este incurajată creativitatea, inovaţia şi dezvoltarea proceselor gândirii de tip superior, putem emite cîteva judecăţi de valoare comparative.

Vechea paradigmă	**Noua paradigmă**
Învăţarea are loc predominant prin memorare şi reproducere de cunoştinţe, prin apel doar la exemple clasice", validate;	Învăţarea are loc predominant prin formare de competenţe şi deprinderi practice;
Învăţarea conduce la competiţie între elevi, cu scopul de ierarhizare, iar succesul şcolar este atribuit doar unor elevi (premianţii);	Învăţarea se realizează prin cooperare, se urmăreşte progresul fiecărui elev, iar succesul şcolar este urmărit pentru toţi elevii;
Lecţiile sunt liniare, cu secvenţe în succesiune, iar viaţa cotidiană, experienţa personală nu sunt folosite, sunt ocolite ca fiind neştiinţifice;	Lecţiile se derulează în spirală, fiind orientate spre un obiectiv final, este încurajată investigaţia, explorarea şi învăţarea experienţială, iar viaţa cotidiană, experienţa personală sunt folosite în învăţare;
Sarcinile şcolare sunt o povară, obligaţie neplăcute;	Se încearcă transformarea sarcinilor şcolare în activităţi

	interesante, atractive punându-se accent pe nevoile de învăţare şi potenţialul elevilor;
Elevilor li se predă, ei învaţă, profesorii dau informaţii pe care elevii le memorează şi apoi le uită şi sunt urmărite doar răspunsurile bune;	Profesorii experimentează şi-şi îmbunătăţesc experienţa didactică, îşi diversifică metodologia, iar elevii învaţă de la profesori, colegi, comunitate fiind ajutaţi să integreze ceea ce învaţă în experienţa de viaţă, să gândească critic şi să-şi argumenteze răspunsurile;
Părinţii sunt exteriori proceselor şcolare, iar şcoala nu are legături cu comunitatea locală;	Părinţii sunt parteneri ai şcolii, iar şcoala se integrează în comunitatea locală;
Profesorii sunt văzuţi ca adversari ai elevilor;	Profesorii devin parteneri în învăţare, facilitatori şi consilieri ai elevilor;
Elevul este produsul şcolii;	Elevul este rezultatul propriului proces de formare şi dezvoltare, a colaborării cu şcoala, comunitatea şi familia. Este implicat în monitorizarea propriului progres;

Proiectele implică metode de evaluare multiple şi continue. Aşteptările sunt clar definite la începutul unui proiect şi se revine la ele pe parcursul defăşurării proiectului prin modalităţi multiple de verificare a înţelegerii pe baza unor metode şi instrumente variate de evaluare. Elevii au la dispoziţie modele şi îndrumări pentru desfăşurarea activităţilor şi ştiu ce se aşteaptă de la ei de la începutul proiectului. Ocaziile pentru reflecţie, feedback şi adaptare la condiţii sunt încorporate în proiect.[9]

Toate aceste aspecte ale contextului actual fac incompatibil sistemul de învăţământ tradiţional cu nota sa predominant teoretizantă, chiar cu tendinţe de supraîncărcare informaţională, centrat pe achiziţii de informaţii asimilate şi redate mecanic, fară a fi pusă în valoare demonstrarea înţelegerii, creativitatea, gândirea critică, cogniţia şi metacogniţia.

Bibliografia

[1]. Academia Română. Societatea Informaţională. Documente eleborate în cadrul comisiei de Fundamentare a Strategiei Naţionale de Dezvoltare Economică a României prilie–mai 2000. Academica, Supliment - ianuarie 2001;
[2]. Drăgănescu, Mihai. Societatea informaţional şi a cunoaşterii. Vectorii societăţii cunoa-şterii. Online .
[3]. Academos nr. 2-3- Cunoaşterea şi Inovarea – 2007
[4].Bocoş,M*Instruire interactivă.Repere pentru reflecţie şi actiune*,Editura P.U.C.,Cluj-Napoca. .,(2002),
[5].Păcurari, O. (coord.), *Strategii didactice inovative*, Ed. Sigma, Bucureşti, 2000,
[6]. Craig R. Barrett, Președintele Consiliului Intel Corporation;
[7]. Gabriela Nausica Noveanu, Daniela Vlădoiu. - *Folosirea TIC în procesul de predare-învăţare*, Bucureşti, Educaţia 2000+, 2009
[8]. Marin Vlada Radu Jugureanu 2010 - *Către o societate a cunoaşterii – 2030 tehnologii e-learning – realizări şi perspective*-I.S.C. ELSE, 2007;
[9]. http://www97.intel.com/ro/ProjectDesign;

DIDACTICA JURNALULUI.
ASPECTE POIETICE, TEMATICE, DISCURSIVE

Profesor Raţiu Bogdan,
Liceul Teoretic „Bolyai Farkas", Tg-Mures

Motto: *„Fiecare scriitor îşi caută singur drumul*
spre literatură, inventându-şi propria ştiinţă"
(E. Simion)

Consideraţii asupra includerii jurnalului în unitatea de învăţare

Articolul de faţă are ca subiect abordarea jurnalului la clasă sub forma de document poietic, luând ca reper clasa a XI-a, unitatea de conţinut **Orientări tematice în romanul interbelic**, aria tematică- Romanul experienţei, aplicaţie pe Maitreyi de Mircea Eliade şi sub aspect tematic şi discursiv la clasa a XII-a unitatea **Literatura de frontieră**. Jurnalul utilizat ca text-suport pentru clasa a XI-a este al lui Mircea Eliade, iar pentru următorul an de studiu este al Monicăi Lovinescu. Nu vom analiza întregul demers didactic pe aceste unităţi de conţinut, ci doar lecţia în care am utilizat confesiunile lui Eliade din jurnal, ca punct de plecare pentru interpretarea romanului ales şi în al doilea caz interpretarea jurnalului din punct de vedere tematic şi discursiv. Cumulul de lecţii din cadrul unităţilor este realizat luând în calcul schema celor trei niveluri după Nattiez, Molino:

- **Nivel poietic**- nivelul procesului de producere a mesajului de către artist, nivel la care- după Passeron- între artist şi opera pe cale de a se face se instaurează o relaţie specifică. Pentru realizarea acestui nivel am recurs la analiza Jurnalului lui Mircea Eliade.
- **Nivel poetic** – nivelul mesajului însuşi- în sensul jakobsian al termenului- numit de către unii autori şi nivelul material; este ceea ce numim opera ca atare. Domină întrebările intratextuale care vor descifra semnificaţia discursului romanului Maitreyi; putându-se realiza o analogie/intertext cu fragmente din opera lui Maitreyi Devi- *Dragostea nu moare,* ţinând de interculturalitatea receptorului
- **Nivel estezic**- în terminologia lui Paseron, estetic; este nivelul pocesului de percepere şi de receptare a mesajului. Am apelat la o serie de întrebări transtextuale pentru a accentua importanţa confesiunii, scrisul fiind anamneză, a jurnalului şi a experienţei în crearea unui individ integru din toate punctele de vedere.

Cele trei niveluri prezentate pot fi percepute ca o intercaţiune a celor trei intenţii amintite de Umberto Eco: intentio autoris, intentio operis şi intentio lectoris.

Jurnalul - document po(i)etic vs. text diaristic

Jurnalul, ca gen literar de tranziţie, constă în însemnările zilnice ale cuiva (în cazul nostru scriitori) despre anumite evenimente legate de viaţa lor. Jurnalul intim are o dublă finalitate: prima constă în necesitatea intrinsecă de a furniza date exacte în domeniul vieţii personale (Georges Gusdorf), iar cealaltă urmăreşte alcătuirea unei imagini a autorului care să se desăvârşească în actele sale şi în opera sa (Alain Girard). Cel din urmă e unghiul din care se pot folosi datele furnizate de jurnal pentru a începe studiul operei literare. De dubla utilitate a jurnalului se întreabă şi Mircea Eliade: *dacă aceasta este cu adevărat rolul jurnalului: să mă cunosc mai bine sau să mă confesez cu mai mare curaj în faţa eventualului cititor.* (E. Simion, p. 52)

Care este acel *germen poematis* care declanşează actul creaţiei? Iată întrebarea cu care se descinde în misterul creaţiei poetice, căci nimic nu este mai dificil şi mai întunecat gândirii decât problema începutului, a originii. E încercarea de cuprindere a "nazuinţei formative" (Blaga), a voinţei de întruchipare, ce ar fi înscrisă în matca adâncă a firii omeneşti. Şi elevul îşi adresează deseori întrebarea această, categoric sub o altă formă, iar dacă putem răspunde, noi ca dascăli, unor astfel de întrebări, suntem pe drumul cel bun în lupta cu atragerea acestora spre actul interpretativ al unei opere, recurgând la jurnal.

După Valery, singurele în măsură să deschidă calea spre literatură sunt observaţia personală şi introspecţia, elemente ce formează un jurnal, astfel putem spune ca acesta e pasul făcut de autor înainte de a deveni arhitectul operei, actul creator fiind un permanent raport între conştient şi inconştient. Scriitorul după ce-şi desfăşoară gândurile, emoţiile, ideile în jurnal începe creaţia artistică care este un act negentropic, o activitate prin care artistul pune în ordine ansambul dispersiv al sensibilităţii, multitudinea de idei, analogii, sentimente, imagini care îl invadează. Prin rostire, poetul instituie o ordine, pune în rost dezordinea de dinaintea actului poetic. Crearea de ordine este rezultatul conlucrării unor factori datoraţi, pe de o parte spontaneităţii, iar, pe de altă parte, reflecţiei. (pentru mai multe informaţii despre poetică vezi Marius Ghica, p. 41)

Criticul francez Leiris prezintă jurnalul ca pe un „negativ al operei", conştientizând că acesta este scris în momentele crude de creativitate literară, fiind etapa în care autorul încearcă, şterge şi îşi impune un mod de a fi ca artist.

Aşadar, jurnalul este text-discursul care nu îşi trădează subiectul discursul său devine existenţă, trăire; este modul de acţiune a actantului-scriitor.

Cititorul de jurnal, credem că este unul deja iniţiat, care înţelege fenomenul literar şi cultural ca un tot unitar nu în subdiviziuni sau devieri. Jurnalul, deşi text nonficţional, paraliteratură numit de unii, nu cade decât în mâinile celor care vor să afle acel dincolo din viaţa oricărei persoane. Dimensiunea existenţială decriptată în paginile unui jurnal, prezintă structuri din sinele autorului, lumini şi umbre devoalate cu un scop bine stabilit. De aceea considerăm că trebuie să facă parte din existenta fiecărui elev, să fie momente de reflecţie asupra propriului sine.

Competenţe specifice vs. activităţi de învăţare vs. valori şi atitudini

(aplicaţie realizată pe programa clasei a XI-a)

Competenţe specifice	Activităţi de învăţare	Valori şi atitudini
1.3. Folosirea adecvată a strategiilor de comunicare orală în monolog şi dialog	- exprimarea opiniei personale despre confesiunile autorului , a raportului dintre experienţele autorului şi roman	Abordare flexibilă şi tolerantă a opiniilor Seriozitate Încredere Curiozitate
2.1 Utilizarea strategiiloe de lectură în vederea înţelegerii adecvate a textelor studiate.	- lectura-înţelegere a textelor suport din Jurnalul lui Mircea Eliade	Cultivarea interesului pentru lectură şi a plăcerii de a citi
2.3. Interpretarea textelor studiate prin prisma propriilor valori şi a propriei experienţe de lectură	- lectura critică a jurnalului - elevii oferă interpretări personale asupra confesiunilor autorului - realizarea unei comparaţii între poiein (jurnal) şi poesis (roman)	Stimularea gândirii autonome, reflexive, critice Cultură Iniţiativă
3.4. Utilizarea adecvată a tehnicilor de documentare şi cercetare a unei teme	- completarea fişei de lucru oferită de profesor - realizarea de conexiuni cu opera literară, cu situaţia unui artist, a proriei vieţi.	Dezvoltarea gustului estetic Responsabilitate Cooperare

Jurnalul document po(i)etic

Activităţile de învăţare se bazează pe metode active - problematizarea, învăţarea prin descoperire, comparaţia, iar în final prin exerciţii de dezvoltare a receptivităţii literar-artistice. Astfel, finalul va fi realizat de elevi prin exersarea unu text argumentativ care va avea la bază revelarea coordonatelor jurnalului-poiein în cadrul operei, în modul acesta se va definitiva următoarea relaţiei, pentru care pledăm prin abordarea şi „deconspirarea" concepţiei estetice a lui Mircea Eliade din cadrul jurnalului:

ARTIST ⟶ **OPERA** **LECTOR**

JURNAL-poiein-a ⟶ **face**

a crea instaurarea operei **a simţi-a cunoaşte**

receptarea operei

Conţinuturile şi structurarea lor

1. **Actualizarea unor cunoştinţe şi impresii de lectură**

Am conturat „Diagonalele unui eu enciclopedic" cu ajutorul elevilor, care au avut de pregătit eseuri în care să analizeze, să dezbată şi să-şi formeze astfel o opinie despre ceea ce a vrut să fie viaţa şi munca artistică şi ştiinţifică a lui Mircea Eliade. De ce am început astfel studiul operei a fost întrebarea majorităţii elevilor. Răspunsul l-au aflat în cadrul acestei ore prin lectura textelor suport, extrase de profesor din jurnalul artistului. În modul acesta s-au familiarizat cu opera ştiinţifică şi literară a lui Eliade, devenind acei lectori pe care şi i-a dorit permanent autorul- *lectori ideali*, totali, cunoscători ai operei şi vieţii sale.

2. **Realizarea relaţiei de cooperare între profesor şi elev.**

Elevii au fost întrebaţi dacă cred că există un mod specific de a scrie în cazul fiecărui scriitor; sau dacă pot oferi o formulă de gândire a actului creator. În modul acesta, elevii s-au îndreptat spre a identifica importanţa laboratorului de creaţie a autorului.

3. **Explorarea textelor suport extrase din jurnal.**

S-a bservat un *modus operandi*, specific lui Eliade prin interpretarea jurnalului-poietic, care va preceda realizarea unor legături între **poiein** şi **poiesis.** (În cadrul tabelului s-au prezentat şi o serie de răspunsuri oferite de elevi)

MAITREYI - poesis

↓

MIRCEA ELIADE – autor

JURNAL- poiein

CONCEPŢIA ESTETICĂ A AUTORULUI POIEIN	**INTERPRETARE LECTOR**
„dacă aş scrie într-o zi o interpretare a cărţilor mele, aş putea să arăt... că există o unitate fundamentală a tuturor operelor mele”	**Lectura cărţilor lui Eliade ne dezvăluie o unitate a gândului artistic, însă acest lucru nu este observabil la prima vedere, ci trebuie coborât în subsidiar, în evaluarea miturilor, a riturilor, a simbolurilor, prin identificarea dichotomiei sacru-profan şi a *coincidentia opossitorum.***
„Cred că cele mai bune cărţi ale mele vor fi scrise de altcineva”	**Autorul speră în puterea de interpretare a lectorului său. Prevede lectorul postmodern capabil să aşterne câteva rânduri, re-scriind literatura (şi) din prisma lui Eliade**
„Sunt din ce în ce mai convins de valoarea literară a materialelor de care dispune istoricul religiilor. Dacă arta – şi în primul rând arta literară, poezia, romanul- cunoaşte o nouă renaştere în zilele noastre, ea va fi stârnită de redescoperirea funcţiei miturilor, a simbolurilor religioase şi a comportamentelor arhaice. În fine ceea ce fac de mai mult de cincisprezece ani este cu totul străin de literatură. S-ar putea ca cercetările mele să fie considerate într-o zi ca o tentativă de a regăsi	**Literatura este în strânsă legătură cu intreaga cercetare ştiinţifică a autorului, care i-a furnizat material pentru a re-pune în funcţiune mitul „o istorie sacră, care relatează un eveniment, care a avut loc într-un timp primordial”**

izvoarele uitate ale inspiraţiei literare” „Suntem creatori în universurile imaginare cu mai multă şansă decât putem fi pe planul Istoriei. Faptul că se petrece ceva, că se petrec tot felu de lucruri este la fel de semnificativ pentru om ca şi faptul de a trăi în istorie sau de a spera să o modifice” „Pe nesimţite m-am trezit interesat nu numai de ştiinţele naturale, ci de toate aceste universuri noi pe care mi le revelau literaturile străine, biografiile, cărţile de vulgarizare” „Voiam să biruiască valorile ce sunt izvorâte nici din economia politică, nici de tehnică...valorile pur spirituale, absurd de spirituale. Valorile creştinismului » « N-am scris niciodată un roman pentru a scrie un roman. Am urmărit un fel de meditaţie neîntreruptă care a luat forme succesive, printre care şi forma romanului » « Omul poate face orice cu condiţia să vrea să ştie cum să-şi controleze voinţa » « Să poţi crea orice şi totuşi să rămâi deasupra indiferent faţă de opera ta, neutru, impasibil”	**Arta îi oferă posibilitatea de a se simţi stăpân pe univers; îl cunoaşte pe acesta prin intermediul mitului şi îl re-construieşte în/prin actul artistic.** **Creaţia vs Istorie este pentru Eliade o bătătlie câştigată pentru cea dintâi, oferind forţa demiurgică autorului.** **Eliade este o fire enciclopedică, ce prin deprinderi şi informaţii dobândite de-a lungul vieţii, reuşeşte să dea viaţă unei panoplii de opere ştiinţifice şi literare, care dobândesc profunzime prin faptul că se bazează unele pe celelate.** **În cadrul operelor se accentuează latura afectivă, spirituală, însă fără voia autorului emoţiile, gândurile şi ideile se întrepătrund într-un roman.** **Romanul este unul confesiv, la persoana I, presupunând din partea autorului un autocomentariu ce are o funcţie creatoare, sporind expresivitatea şi autenticitatea discursului.** **Oricine are posibilitatea prin voinţă să creeze** **A crea înseam a te confesa şi a fabula în acelaşi timp. Autorul îşi**

« Să contempli... să te contempli după ce ţi-ai dovedit ţie însuţi că poţi crea, că poţi fi aşadar orice ai voi ăsta e singurul meu vis » "Nu înţeleg de ce o fi romanul carte în care se descrie o boală, o meserie oarecare sau o cocotă, şi n-ar fi tot atât de roman o carte în care s-ar descrie lupta unui om viu cu propriile sale gânduri sau viaţa unui om între cărţi şi vise" « Orice se întâmplă poate constitui un roman. Şi în viaţă nu se întâmplă numai amoruri, căsătorii sau adultere; se întâmplă şi ratări, entuziasme, filozofii, morţi sufleteşti, aventuri fantastice » « Notele acestea sunt descoperirile şi experienţele vocaţiei mele ... le adun şi le public fără niciun gând literar. De altfel n-am scris niciodată literatură »	**(tran)scrie emoţiile, având o operă în care dezvoltă epicul pur, precum Andre Gide, (mnemosin vs aletheia), însă îl complineşte prin fabulaţie** **A crea îl ajută să producă un dublu demers contemplativ, atingând centrul-*omphalos*, ajutat fiind de scriitura diaristă.** **Romanul indirect este o formulă care sintetizează definiţia oferită de Eliade pentru această specie. E în strânsă legătură cu intelectualizarea şi schimbarea de paradigmă literară, conturând aceleaşi principii ca şi Camil Petrescu ca tema favorabilă desfăşurării epice într-un roman** **Din punct de vedere tematic, Eliade nu se restrânge, are o totală libertate.** **Notaţiile diariste formează un roman fără să aibă un scop artistic/literar, sporindu-se astfel autenticitatea şi expresivitatea discursului.**

4. Dezvoltarea competenţei argumentative.

Se va realiza o dezbatere pe baza relaţiei dintre poiein şi poiesis, structurându-se pe baza următoarelor concepte: roman al experienţei, autenticitate, confesiune, jurnal, roman indirect, „om planetar", natura spirituală a operelor, substanşa romanului (fabuloasă, confesivă), notaţia zilnică, pactul autobiografic (autor-narator -personaj), subiectivitate, scrisul ca anamneză. În final elevul îşi va forma şi structura propria opinie argumentată despre relaţia amintită.

Jurnalul 1996-1997 - Monica Lovinescu

În clasa a XII-a, la final de ciclu, considerăm că elevii trebuie să cunoască şi specii literare care dupa 1990 au ieşit de sub lumina tiparului diferite edituri, cum este cazul Humanitas, care îşi propune dezvoltarea unor colecţii de jurnale, memorii. Scopul este bine precizat – e o etapă normală în evoluţia literaturii, e dorinţa publicului de a afla ce e în spatele autorilor, care e reversul medaliei lor, este o umanizare a omului-creator, şi este o deschidere acută spre cultura reală, spre faţa ei adevărată. În comprehensiunea şi interpretare faptelor expuse diaristic, vom porni de la activizarea elevilor prin adresarea unei probleme teoretice:

Problematizare elevilor:

„Ar trebui să abordăm jurnalul nu atât pentru adevărul celor înregistrate, ci ca expresia bătăliei de a te elibera de obsesia adevărului”? (Henry Miller, *The cosmological Eye*, *apud.*, Muşat, Carmen, p. 268)

↓

„pactul referenţial” (Philippe Lejeune)

↓

Textele subiective pretinzând să aducă o informaţie asupra realităţii exterioare textului; scopul lor nu poate fi redus la simpla verosimilitate, ci la adevărata asemănare, nu efectul de real contează, ci imaginea realului. Asemănarea poate fi identificată la două nivele: al elementelor povestirii (criteriul exactităţii- ce vizează informaţia) şi, mai important, al totalităţii povestirii (criteriul fidelităţii - ce visează semnificaţia).

↓

„o poetică a cotidianului”

obs! în cazul de faţă, este un cotidian specific, cu accente culturale, în care monotonia şi banalitatea ţin de o anumită regularitate a informaţiei literare ce poposeşte mai mereu în viaţa celor doi. E totuşi imaginea unor intelectuali, a căror viaţă se dezvoltă în coordonatele apariţiilor de cărţi, a recenziilor, a comentariilor, a relaţiei – culturale cu prieteni vechi, desfăşurători ai valorii în România, şi nu numai. Astfel, Jurnalul se poate citi „pentru lucidele constatări şi judecăţi asupra unei întregi epoci şi a oamenilor ei” (Manolescu, p. 1211) .

Interpretare:

Tema	Întrebări interpretative	Interpretarea elevilor
1. Cronica unei lumi	Oferiţi câteva date despre Monica Lovinescu? Ce informaţii aveţi din mass-media despre ea? De ce se doreşte recuperarea arhivei Europa Liberă? (vezi şi documentar Monica Lovinescu, TVR) Ce alte personalităţi culturale se mai întâlnesc în jurnalul Monicăi Lovinescu? Care este finalitatea exilului cultural al diaristei? Ce fel de viaţă are Monica Lovinescu, care este meseria ei? Prieteniile sale se aseamănă cu ale tale? Prin ce elemente? Cartea poate fi citită doar ca o	În această perioadă, Monica Lovinescu şi Virgil Ierunca au întrerupt colaborarea cu postul de radio Europa Liberă, dar implicarea lor în viaţa culturală şi politică din ţară nu s-a sfârşit. E momentul senectuţii pentru amândoi, când orice activitate e din ce în ce mai dificilă. Se observă ca dominantă amânarea (sau cel puţin a dorinţei de a se amâna anumite proiecte cu finalitate în reviste din ţară) sau boală (din partea amândurora), drumurile la spital sînt tot mai frecvente, iar problemele de sănătate apar în momentele cele mai neaşteptate. Rămîn constante prieteniile cu Gabriel Liiceanu, Nicolae Manolescu (de la *România literară*), Mihnea Berindei, Gabriela Adameşteanu (de la *revista 22*), Horia-Roman Patapievici, Vlad Zografi (se încheie relaţia cu Paul Goma definitiv). Scrisoarea, telefonul, faxul au deseori un mesaj dominant – anunţarea decesului unor personalităţi marcante pentru devenirea cuplului, încă din tinereţe şi pe tot parcursul exilului: Christinel Eliade, Ion Ioanid, Adriana Georgescu, Theodor Cazaban, Simone Boué. Riscăm a spune, fiind un text nonficţional, că toate evenimentele prezentate construiesc o *poetică a cotidianului*, dar unul de o altă factură decât cel dezvoltat de postmodernitate, e un cotidian specific, cu accente culturale,

	suită de întâmplări sau şi ca model de receptare a literaturii naţionale?	în care monotonia şi banalitatea ţin de o anumită regularitate a informaţiei literare ce poposeşte mai mereu în viaţa celor doi. E totuşi imaginea unor intelectuali, a căror viaţă se dezvoltă în coordonatele apariţiilor de cărţi, a recenziilor, a comentariilor, a relaţiei – culturale cu prieteni vechi, desfăşurători ai valorii în România, şi nu numai. Astfel, Jurnalul se poate citi „pentru lucidele constatări şi judecăţi asupra unei întregi epoci şi a oamenilor ei" (Manolescu).
2. *Topos* recâştigat	Care credeţi că este spaţiul în care vă simţiţi cel mai bine: acasă vs străinătate? Credeţi că cei care sunt în străinătate au dorul de acasă? Ce este mai important confortul afectiv vs financiar vs cultural? Cum reacţionează Monica Lovinescu la revenirea în ţară? Cum este programul ei? Cu cine se reântâlneşte? La cine este invitată?	Se produce şi revenirea, într-un topos râvnit de cuplu, sperând în dobândirea „impresiei de a reveni acasă" (vezi pp. 97-110). Este vorba de Bucureştiul părăsit în comunism, care acum „e înflorit, murdăria şi mizeria sunt acoperite de verdeaţă. Ascunse. Camuflate. Seamănă cu oraşul de altădată, şi nu cu cel de acum cu gropi, bălţi şi gunoaie, cel mai urât probabil din Europa. Dacă priveşti insistent, te întrebi dacă te mai afli, de fapt, în Europa. Ceva nedefinit, de lumea a patra. Dar Bucureştiul ne acceptă imediat: parcâam ieşit de pe „calea răutăţilor" şi ne merge bine". Deci nu e o stare de euforie, de redescoperire a cotidianului românesc, din contră are o viziune destul de realistă, clară, e în miezul problemei cu discernământ, dar cu forţa de a trage o observaţie în care se denotă dorul de tărâmul părăsit „V. n-a mai avut nicio migrenă şi a dormit fără somnifere. Să-ţi vină să te muţi în România. Parcă n-am şti că e prea târziu"). Acum, programul lor e

	De ce este invitată de atâtea persoane? Cât de confortabil se simte în ţară? Ce viziune are asupra Bucureştiului? Dar asupra Parisului? Cum este întoarcerea în Franţa? Ce se schimbă în viaţa celor doi odată cu revenirea din călătorie?	unul infernal, de dimineaţa până seara o activitate continuă de comunicare de opinii (ce cred despre cărţile de la Humanitas, din colecţia Tezaur, despre filme după scenariul lui Mungiu, despre cărţi nou-apaărute sau care urmează, fără opinia lor nu se acordă *bun de tipar).* Poate comic, e că notează „zi îndesată" doar pentru 23 mai, e, mi se pare că luna petrecută este un continuu periplu prin existenţa cunoştinţelor sau a prietenilor, care îşi oferă mai deseori toată ospitalitatea (scena cinelor!). Bucuria revederii Bucureştiului deşi nemenţionată în zilele sosirii trebuia să fie, aşteptarea totuşi era a fost prea lungă: „Acum, cînd geografic nu-mi mai este interzis, e prea tîrziu: toţi cei ce-mi populau acea casă au dispărut. Pot să mă întorc, să-mi văd prietenii, nu şi să mă regăsesc pe mine cea din copilărie sau adolescenţă care se reflecta în privirile celor azi trecuţi în nefiinţă. De această trecere suferă de fapt şi fiinţa mea: se tot împuţinează cu fiecare dintre cei ce ne tot mor jur-împrejur". Reîntoarcerea în Franţa, readuce cuplu în mediul lor „Deşi suntem încântaţi de a ne fi regăsit casa, rămânem suspendaţi între Parisul de azi şi Bucureştiul tot de azi (şi de totdeauna)", iată, plăcerea şi modul de redare a bucuriei revederii realităţii, a adevărului… mereu **„**acţionând asupra lor (a diariştilor n.n.) o irezistibilă magie a adevărului, poate una din forţele cele mai pozitive".
3. **Povestea mamei**	Care este relaţia cu mama ei? De	Monica Lovinescu începe demersurile pentru recuperarea

	ce se comportă astfel faţă de amintirea mamei? Faceţi legătura cu opera *Baltagul* de M. Sadoveanu*,* *Orbitor* de M Cărtărescu*.,* *Inima mamei* de G. Coşbuc*;* există diferenţe de viziune eu vs mamă? Cum se reface identitatea femeii prin mamă?	apartamentului ce a aparţinut mamei sale, situat peste drum de Facultatea de Drept; „umbra tutelara a mamei, dureros stimulatoare, se perinda prin aceste pagini". Spre finalul jurnalului, are notate elementele de noutate din cartea Doinei Jela. Notaţia propune o noua meditaţie asupra evenimentelor care i-au marcat existenţa, e povestea mamei, poate o ficţiune pentru ea pe veci. Şi în momentele de dinaintea morţii, îi cere lui Gabriel Liiceanu să-i salveze mama, până la urmă să-i dea speranţa regăsirii modelului ei de a fi.

Abordare discursivă

Dacă memorialistica e concepută ca o confidenţă organizată după legile discursului literar, e inevitabil, într-o primă etapă, o colaborare şi o reconstrucţie impuse de procesul de trecere de la experienţa imediată la conştiinţa ei în amintire, a doua etapă instaurează o nouă diferenţă între istorie şi povestire, vizibilă în distribuirea tematică a fondului mnemonic, decupajul episoadelor şi orchestrarea motivelor; felul cum autorul înţelege să organizeze aceste categorii reflectă deprinderile sale, nu numai cele epistemologice, ci şi cele estetice. Jurnalul a atins un ideal grad zero al literarităţii, adică s-a redus cu severitate dimensiunea ficţională şi se înscrie cu predilecţie pe coordonatele literaturii documentare

Aplicaţie pe text. Identificaţi pasaje/ idei prin care să se interpreteze discursul jurnalului

DISCURS DIARISTIC

Titlul textului face trimitere la specia autobiografică în care se încadrează; includerea în titlu a anilor de însemnări cuprinşi în volum e simptomatică pentru scrierile referenţiale *(ex. 1996-1997)*	Marcarea fiecărui fragment cu data însemnării, în calitate de reper temporal, dar şi convenţie a speciei – consecinţe vizibile în fragmentările la nivelul conştiinţei, al mediului social, familial. Se respectă şi aici **legea lui Blanchot** *(ex. miercuri 3 ianuarie 1996 - marţi 30 decembrie, 1997)*	**Identitatea autor-narator-personaj**. Atenţionăm că pactul autobiografic (P. Lejeune) are un aspect mai special. Naratorul se ascunde în spatele persoanei întâi plural, ca imagine a cuplului „livresc" (G. Liiceanu), sau „monocuplu" i-a numit Dan C. Mihailescu, „siamezi", Mircea Mihaies. Persoana utilizată conferă un grad ridicat de autenticitate; de asemenea poate numit, emfatic,	- utilizarea ***ethopeii***[1], ca figură de stil dominantă, prin care se scot în evidenţă moravurile, caracterul, viciile, virtuţiile unui personaj - aproape exclusiv **monologul** (ex. „Sunt în acea clipă de şovăială când nu ştiu cu ce să încep, înfricoşată că niciodată nu le voi da de capăt" p. 8) - legea simultaneităţii, care sporeşte autenticitatea confesiuni

Concluzii:

Aşadar, un astfel de demers didactic poate scoate din monotonie receptarea textului literar, în cadrul orelor din liceu, reuşindu-se un comentariu la care participă afectivitatea, interesul şi nivelul cognitiv, metacognitiv al elevului. Conştienţi fiind, că orice metadiscurs despre literatură, extrinsec operei, aparţinând scriitorului- jurnalul în cazul nostru- oferă elemente pentru constituirea unei poetici care generează noi interpretări.

Literatura de sertar, a inceput să se dezvolte în perioada postdecembristă, într-un mod considerabil, iar Jurnalul Monicăi Lovinescu este un exemplu elocvent de întoarcere discretă spre ceea ce vrea să fie cotidianul cultural a unui om, spre un exemplu poate contradictoriu pentru unii, de ce vrea să fie omul de cultură, plasat într-un topos specific. Jurnalul, prin sinceritate, confesiune, autenticitate, prin crearea imaginii realităţii propune un demers de instruire asupra felului de a deveni în lume a eului.

BIBLIOGRAFIE:

BIBLIOGRAFIA OPEREI:

- Eliade, Mircea, *Jurnalul (vol 1-2*), Ed. Humanitas, Bucureşti, 1993
- Lovinescu, Monica, *Jurnal – 1996-1997*, Ed. Humanitas, colecţia memorii/ jurnale/ convorbiri, Buc., 2005

BIBLIOGRAFIA CRITICĂ:

- Cristea, Dan, *Versiune şi subversiune. Paradoxul autobiografiei*, Ed. Cartea românească, Buc, 1999
- Fântânaru, Sabina, *Eliade prin Eliade*, Ed. Univers, Bucureşti, 2003
- Mihăilescu, Dan, C., *Literatura română în postceauşism. Memorialistica sau trecutul ca reumanizare*, Ed. Polirom, Iaşi, 2004
- Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române, 5 secole de literatură,* Ed. Pralela 45, Piteşti, 2008
- Mavrodin, Irina, *Poietică şi poetică*, Ed. Univers, Bucureşti, 1982.
- Muşat, Carmen, *Strategiile subversiunii. Descriere şi naraţiune în proza postmodernă românească*, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2002
- Simion, Eugen, *Ficţiunea jurnalului intim*, (vol 1, 2, 3), Ed. Univers enciclopedic, Buc, 2001
- Simion, Eugen, *Genurile biograficului*, (vol 1, 2), Ed. Fundaţia Naţională pentru Ştiinţă şi Artă, Buc, 2008
- Szekely, Eva, M., *Mircea Eliade-tentaţia limitelor*, Ed. Niculescu, Bucureşti, 2002
- Zamfir, Mihail, *Cealaltă faţă a prozei*, Ed. Eminescu, Buc., 1988

BIBLIOGRAFIE TEORETICĂ:

- Bahtin, Mihail, *Probleme de literatură şi estetică*, Ed. Univers, Buc., 1982
- Ghica, Marius, *Geneza operei literare. Repere spre o poietică*, Ed. Paralela 45, Piteşti, 2008
- Lejeune, Philippe, *Pactul autobiografic*, Ed. Univers, Buc., 2000
- Tiutiucă, Dumitru, *Teoria Literară*, Ed. Institutului european, Iaşi, 2002

PERIODICE

- Diaconu, Mircea, A., Contrafort nr 9/ 107, *Monica Lovinescu şi avatarurile întîlnirii cu istoria*
- Popovici, Iulia, Observator cultural, Nr. 33 (290) / 13-19 octombrie 2005, *Oglinzi pentru trecutul recent*
- Patapievici, Horia-Roman, Popovici, Vasile, Stanomir, Ioan, Revista 22, 30 apr 2008, *Monica Lovinescu si Virgil Ierunca: sfarsitul exilului*.
- Radu, Tania, Revista 22, 25 iunie 2008, *Un portret răscolitor*, *Doina Jela, O suta de zile cu Monica Lovinescu*, *(Editura Vremea, 2008)*.